

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101007/B/2024/36122358763581700

**RIADENIE RIZIKA LIKVIDITY KOMERČNÝCH
BÁNK**

Bakalárska práca

2024

Laura Kecskéssová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**RIADENIE RIZIKA LIKVIDITY KOMERČNÝCH
BÁNK**

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a poisťovníctvo

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra bankovníctva a medzinárodných financií

Vedúca záverečnej práce: Ing. Nina Malina

Bratislava, 2024

Laura Kecskésová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som záverečnú prácu vypracovala samostatne na základe svojich vedomostí s využitím informačných zdrojov uvedených v zozname bibliografických odkazov.

Dátum:

Laura Kecskésová

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcela srdečne poďakovať vedúcej mojej práce, Ing. Nine Maline za odborné a cenné rady, pripomienky, ochotu a trpezlivosť, ktoré prispeli k vytvoreniu bakalárskej práce.

ABSTRAKT

KECSKÉSOVÁ, Laura: Riadenie rizika likvidity komerčných bánk. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra bankovníctva a medzinárodných financií. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Nina Malina – Bratislava: NHF EU, 2024, 47 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému „Riadenie rizika likvidity komerčných bánk“. Cieľom záverečnej práce bolo priblížiť proces riadenia rizika likvidity, a to z pohľadu regulátora i z pohľadu vedenia komerčnej banky. Ďalším cieľom bolo poukázať na vývoj kľúčových ukazovateľov likvidity a zanalyzovať ich vývoj vo vybraných komerčných bankách. Prvá časť práce objasňuje teoretický základ riadenia rizík a riadenia likvidity komerčných bánk. Je v nej obsiahnutý aj regulačný rámec a minimálne požiadavky na likviditu stanovené dokumentom Basel III. Druhá časť opisuje ciele a metodiku práce. Obsahom tretej, záverečnej časti je analýza likvidity v skúmaných inštitúciách. Výsledkom riešenia skúmanej problematiky sú závery týkajúce sa stavu rizika likvidity za posledných 10 rokov a vymedzenie možných vývojových scenárov do budúcnosti. Práca obsahuje 9 grafov a 8 tabuliek (tabuľky sa nachádzajú v prílohe).

Kľúčové slová:

riziká banky, likvidita, riadenie likvidity, Basel III, LCR, NSFR

ABSTRACT

KECSKÉSOVÁ, Laura: Liquidity risk management of commercial banks. - University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Banking and International Finance. - Thesis supervisor: Ing. Nina Malina - Bratislava: NHF EU, 2024, 47 p.

The thesis is elaborated on the topic of „Liquidity risk management of commercial banks“. The aim of the thesis was to present the process of liquidity risk management, both from the perspective of the regulator and from the perspective of the management of a commercial bank. Another objective was to highlight the development of key liquidity ratios and analyze their development in selected commercial banks. The first part of the thesis explains the theoretical basis of risk management and liquidity management of commercial banks. It also covers the regulatory framework and the minimum liquidity requirements set by Basel III. The second part describes the objectives and methodology of the thesis. The content of the third and final part is the analysis of liquidity in the institutions under study. As a result of the solution of the investigated problem, conclusions are drawn regarding the state of liquidity risk over the last 10 years and the definition of possible future development scenarios. The thesis contains 9 graphs and 8 tables (see annex for tables).

Keywords:

bank risks, liquidity, liquidity management, Basel III, LCR, NSFR

Obsah

Úvod.....	10
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Riziká komerčných bánk a ich riadenie	11
1.2 Likvidita komerčných bánk.....	13
1.2.1 Likvidita aktív komerčných bánk	13
1.2.2 Likvidná medzera.....	14
1.2.3 Riziko likvidity	15
1.2.4 Problémy s likviditou komerčných bánk	16
1.2.5 Riešenie problémov s likviditou komerčných bánk.....	18
1.3 Riadene rizika likvidity komerčných bánk	19
1.3.1 Ukazovatele likvidity	20
1.3.2 Regulačné podmienky riadenia rizika likvidity	25
1.3.3 Interné procesy aplikované pri riadení rizika likvidity	29
1.3.4 Držba likvidných aktív a problematika nadbytočnej likvidity.....	32
2. Ciele práce a použitá metodika	35
3. Výsledky práce a diskusia.....	36
3.1 Predstavenie analyzovaných finančných inštitúcií.....	36
3.2 Analýza likvidity finančných inštitúcií	38
3.2.1 Ukazovateľ LCR	38
3.2.2 Ukazovateľ NSFR.....	41
3.2.3 Pomer úverov k vkladom	42
Záver	44
Zoznam použitej literatúry	45
Prílohy.....	47

Zoznam grafov

Graf 1- Vývoj ukazovateľa LCR za posledné roky	22
Graf 2 - Vývoj ukazovateľa NSFR za posledné roky	24
Graf 3 - Kľúčové úrokové sadzby ECB, jednodňové trhové sadzby a prebytočná likvidita (ľavá os – percentá, pravá os – trilión EUR)	34
Graf 4 - Celkové aktíva analyzovaných inštitúcií za rok 2022	36
Graf 5 - Hospodárske výsledky analyzovaných inštitúcií za rok 2022.....	37
Graf 6 - Počet klientov analyzovaných inštitúcií za rok 2022	38
Graf 7 - Vývoj hodnoty LCR za posledných 10 rokov	40
Graf 8 - Vývoj hodnoty NSFR za posledných 10 rokov.....	41
Graf 9 - Vývoj hodnoty LDR za posledných 10 rokov.....	42

Zoznam použitých skratiek

APP – Asset Purchase Program – program nákupu aktív

ASF - Available Amount of Stable Funding - dostupná výška stabilného financovania

Basel III - Tretia bazilejská kapitálová dohoda

BCBS – Basel Committee on Banking Supervision - Bazilejský výbor pre bankový dohľad

BIS – Bank for International Settlements - Banka pre medzinárodné platby

CET1 – Common Equity Tier 1 – vlastný kapitál Tier1

CCoB - Capital Conservation Buffer - Bezpečnostná kapitálová rezerva/Kapitálový konzervačný vankúš

CcyB - Countercyclical Buffer - Proticyklická kapitálová rezerva

CEBS – Committee of European Banking Supervisors – Výbor európskych orgánov bankového dohľadu

ČSOB – Československá obchodná banka, a.s.

ECB – Európska centrálna banka

HQLA – High Quality Liquid Assets - vysoko likvidné aktíva

KBC – KBC Group – Skupina KBC

LCR – Liquidity Coverage Ratio - ukazovateľ krytia likvidity

LDR – Loan to Deposit Ratio – pomer úverov k vkladom

MRR – Minimum Reserve Requirement - Povinné minimálne rezervy

NBS – Národná banka Slovenska

NSFR – Net Stable Funding Ratio - pomer čistého stabilného financovania

NCO₃₀ – Net Cash Outflows - čistý úbytok peňažných prostriedkov

PEPP - Pandemic Emergency Purchase Programme - programu núdzového nákupu aktív pre prípad pandémie

RBI - Raiffeisen Bank International

RZB AG - Raiffeisen Zentralbank Österreich

RSF – Required Amount of Stable Funding - požadovaný objem kapitálových fondov

SVB – Silicon Valley Bank

TLTRO – Targeted Longer-Term Refinancing Operations – ciele dlhodobejšie refinančné operácie

Úvod

Komerčné banky sú podnikateľské subjekty špecifického charakteru. Zohrávajú dôležitú rolu v hospodárstve danej krajiny, vystupujú ako finančný sprostredkovatelia, uskutočňujú bezhotovostný platobný styk a ponúkajú množstvo ďalších služieb, ktoré v konečnom dôsledku prispievajú k rozvoju ekonomiky. Krajiny s vyspelým, efektívnym a stabilným bankovým systémom umožňujú podnikateľskému sektoru realizovať pokrok a zjednodušujú život domácností. Práve preto je kľúčové, aby boli banky riadené vhodným spôsobom, čím sa zabezpečí stabilita sektoru popri maximalizácii úžitku pre vlastníkov. K dosiahnutiu týchto cieľov je nevyhnutná primeraná regulácia a správny interný manažment, ktorý zahŕňa aj efektívne riadenie rizík, či už ide o úverové, trhové, operačné riziko, alebo o riziko likvidity. Manažment rizika likvidity je pre banky obzvlášť dôležitý, nakoľko podstatnú časť svojej obchodnej aktivity vykonávajú s cudzími zdrojmi. Poskytovatelia týchto zdrojov, najmä klienti, potrebujú mať svoje vklady k dispozícii na požiadanie. Cieľom riadenia rizika likvidity je, aby mala banka stále k dispozícii dostatočné množstvo likvidných aktív na zabezpečenie týchto požiadaviek.

V súvislosti s rizikom likvidity je dôležité poznamenať aj to, že inštitúcie finančného sektoru sú často v značnej miere prepojené, v dôsledku čoho existuje u nich riziko nákazy - problémy jednej inštitúcie sa ľahko prenesú na inú. Ako príklad môžeme uviesť krach banky Lehman Brothers v roku 2008, ktorý spôsobil hlboký šok na celosvetových finančných trhoch. Sice problémy banky boli spôsobené najmä nepriaznivým vývojom na trhu s nehnuteľnosťami a značnej expozícii voči nekvalitným hypotékam, viedli k nedostatku likvidity na splácanie záväzkov. Celá situácia viedla k zhoršeniu dôvery medzi bankami a spôsobila prehĺbenie hospodárskej krízy.

Primárnym cieľom práce je zadefinovanie rizika likvidity bánk, priblíženie jeho konkrétnych prejavov, vymedzenie regulačného rámca určeného na jeho zníženie, ako aj predstavenie interného procesu riadenia rizika likvidity komerčných bánk. V prvej kapitole si zadefinujeme a vysvetlíme niektoré pojmy, ktoré sú nevyhnutné na zvládnutie danej problematiky. Následne sa budeme zaoberať ukazovateľmi likvidity, regulačným rámcom a internými pravidlami riadenia likvidity. Druhá kapitola vymedzuje ciele práce a popisuje použitú metodiku. V tretej, poslednej kapitole uvedieme analýzu vývoja ukazovateľov likvidity v štyroch významných finančných skupinách.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V poslednom čase sa venuje značná pozornosť riziku likvidity zo strany regulačných orgánov, výskumníkov, ale aj samotného vedenia bánk a iných finančných inštitúcií. Udržiavanie optimálnej miery likvidity je nevyhnutnou podmienkou pre pôsobenie bánk v konkurenčnom a rýchlo sa meniacom prostredí, v ktorom pribúdajú čoraz zložitejšie a technologicky pokročilejšie finančné produkty a pretrváva boj o vklady klientov. Predtým, než sa budeme detailnejšie zaoberať procesom riadenia rizika likvidity, je potrebné vysvetliť zopár základných pojmov a súvislostí v danej tematike, ako sú napríklad riziká komerčných bánk, likvidita bánk, likvidita aktív a podobne.

1.1 Riziká komerčných bánk a ich riadenie

Riziko je prirodzenou súčasťou každej podnikateľskej aktivity, a teda aj činnosti komerčných bánk. Pojem riziko by sme mohli definovať rôzne, nakoľko neexistuje všeobecný súlad v definíciách. Môžeme si ho vymedziť ako kombináciu pravdepodobnosti udalosti a jej dôsledkov, pričom vzniknuté dôsledky môžu byť tak pozitívne ako aj negatívne.¹

Komerčné banky ako podnikateľské subjekty, ktoré sú súčasťou finančného trhu, sú vystavené predovšetkým finančným rizikám. Odborná literatúra uvádza rôzne členenia finančných rizík, pre účely tejto práce budeme vychádzať z členenia Josefa Jíleka z publikácie *Finanční rizika*.² Existuje 5 hlavných finančných rizík, a to riziko likvidity, úverové, trhové, operačné a obchodné riziko. Tieto kategórie rizík by sme mohli ďalej rozčleniť na konkrétne prejavy daných rizík. Je potrebné klásť veľký dôraz na efektívne riadenie vyššie popísaných rizík. Riadenie rizík je komplexný proces, ktorý zahŕňa vytvorenie vhodného prostredia pre podnikanie a fungovanie bánk, nastavenie spoľahlivých metód merania rizík, monitorovanie dodržiavania pravidiel a zmiernovanie negatívnych dôsledkov prejavu rizík. Cieľom riadenia rizík je obmedziť pravdepodobnosť ich výskytu alebo znížiť ich vplyv. K naplneniu týchto cieľov je dôležitá správna a vhodná regulácia. Taktiež je dôležitá súčinnosť externých a interných orgánov kontroly, ktoré sledujú implementáciu a dodržiavanie nastavených rámcov a procesov.

---

¹ SNOPKOVÁ, Andrea – ONDRUŠKA, Tomáš – BROKEŠOVÁ, Zuzana. *Riadenie rizík a poisťovníctvo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. 395 s. ISBN 978-80-7676-402-6, s. 14.

² JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2000. 635 s. ISBN 80-7169-579-3, s. 90.

- *Úverové riziko* je rizikom straty zo zlyhania partnera (dlžníka) tým, že nedodrží svoj záväzok podľa podmienok zmluvy, a tým spôsobí držiteľovi pohľadávky stratu. Predstavuje pravdepodobnosť toho, že očakávané prijatie peňažných prostriedkov od dlžníka nebude splnené. Za špecifické prejavy úverového rizika môžeme považovať priame úverové riziko, riziko úverových ekvivalentov, riziko vysporiadania a riziko úverovej angažovanosti.
- *Trhové riziko* predstavuje riziko straty spôsobenej zmenami v trhových cenách. Prejavuje sa v dôsledku zmeny cien akcií (akciové riziko), kurzov (menové riziko), úrokových sadzieb (úrokové riziko) a komodít (komoditné riziko). Tieto zmeny majú vplyv na položky oboch strán bilancie – na aktíva i na pasíva komerčných bánk.
- *Riziko likvidity* vzniká najčastejšie v dôsledku nesúladu medzi veľkosťou a splatnosťou aktív a pasív v súvahe bánk. Predstavuje riziko, že banka nedrží dostatok likvidných aktív na svojej súvahe, a preto nie je schopná plniť požiadavky klientov a veriteľov bez toho, aby došlo k znehodnoteniu jej finančného kapitálu alebo reputácie.
- *Operačné riziko* predstavuje riziko straty vyplývajúce zo zlyhania alebo neprimeranosti vnútorných procesov, ľudí a systémov, alebo z dôsledkov vonkajších udalostí. Môžeme ho rozdeliť na 3 podkategórie, a to na transakčné riziko, riziko operačného riadenia a riziko systémov.
- *Obchodné riziko* je kategóriou zahŕňajúcou širokú škálu konkrétnych prejavov rizík, ktoré súvisia predovšetkým s obchodnou činnosťou komerčných bánk. Patria sem právne a daňové riziká, riziká reputácie banky, ďalej riziko zmeny úverového hodnotenia, riziko menovej konvertibility, riziko pohromy (spôsobenej prírodnými katastrofami) a riziko regulácie.³

Všetky vyššie vymedzené riziká môžu negatívne ovplyvniť efektívnosť, očakávanú výnosnosť a stabilitu bánk, ako aj samotné fungovanie bánk ako sprostredkovateľov na finančných trhoch. Zároveň treba poznamenať, že jednotlivé riziká môžu byť do veľkej miery prepojené, a navzájom sa ovplyvňujú. Ako príklad môžeme uviesť riziko reputácie, ktoré v dôsledku straty dôvery klientov voči banke môže spôsobiť problémy s likviditou. V tejto práci sa zameriame predovšetkým na problémy a riziká súvisiace s likviditou komerčných bánk.

---

³ JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2000. 635 s. ISBN 80-7169-579-3, s. 90.

1.2 Likvidita komerčných bánk

Komerčné banky ako podnikateľské subjekty vykazujú viacero špecifických črt v porovnaní s nefinančnými podnikateľskými jednotkami. Jednou z týchto odlišností je, že vykonávajú podstatnú časť svojich obchodných aktivít s cudzími prostriedkami. Tieto cudzie prostriedky majú rôznu dobu splatnosti, a pre banky je kľúčové zabezpečiť súlad medzi splatnosťou pasív a dostupnosťou likvidných aktív. Práve tento proces sa zabezpečuje prostredníctvom riadenia likvidity.

Likviditu komerčnej banky by sme mohli zadefinovať ako schopnosť banky na požiadanie vyplatiť vklady vkladateľom včas a v plnej výške.⁴ Veľká časť klientov komerčných bánk drží svoje peňažné prostriedky na bežných účtoch, tieto prostriedky sú pre nich spravidla dostupné na požiadanie. Banka musí byť v podstate vždy schopná pokryť bežné aj neobvyklé výpadky v očakávaných peňažných tokoch. Preto musí mať k dispozícii dostatočné množstvo likvidných aktív, aby mohla uspokojiť dopyt svojich klientov.

1.2.1 Likvidita aktív komerčných bánk

V súvislosti s problematikou likvidity je dôležité rozlišovať medzi pojmami likvidita komerčnej banky a likvidita aktív. Zatiaľ čo *likvidita komerčnej banky* vyjadruje jej schopnosť vyplatiť na požiadanie vklady klientom včas a v plnej výške, vrátane úrokov z týchto vkladov, pod pojmom *likvidita aktív* rozumieme schopnosť premeniť aktíva na peňažnú formu bez straty kapitálu. To, že niektoré aktíva banky nie sú likvidné, neznamená, že je banka nelikvidná. Problémy s likviditou banky sa objavujú vtedy, ak má nedostatok likvidných prostriedkov na úhradu svojich splatných záväzkov.

Vysoko likvidné aktíva komerčných bánk sa dajú v krátkom časovom horizonte premeniť do likvidnej (peňažnej) formy bez výraznej straty hodnoty. Ako príklad môžeme uviesť pokladničnú hotovosť, vklady v centrálnej banke alebo v iných bankách, povinné a dobrovoľné rezervy.

V súvislosti s riadením likvidity komerčných bánk je dôležité zamerať sa na 2 problémové oblasti, a to na kompromis medzi likviditou a ziskovosťou a na problematiku rezerv bánk.⁵ Banka by mala počítat' s alternatívnymi nákladmi sumy držanej ako likvidné

⁴ HORVÁTOVÁ, Eva. *Bankovníctvo*. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2009. 318. ISBN 978-80-89401-03-1, s. 96.

⁵ CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. *Introduction to Banking*. 3. vyd. New York : Pearson, 2022. 791 s. 978-1-292-24033-6, s. 295.

aktíva, pretože tieto aktíva sú zvyčajne buď nerentabilné, alebo málo výnosné. Ak by banka tieto aktíva držala v inej, menej likvidnej forme, mohla by na nich dosiahnuť oveľa vyššie výnosy a tým by zvýšila aj samotný zisk. Znamená to, že držbou likvidných aktív banke uniká časť výnosov, ktorú by mohla dosahovať.

Rezervy bánk sú poistením proti nákladom spojeným s odlevom vkladov. Rezervy sa môžu použiť na doplnenie likvidity v prípade nadmerného odlevu vkladov. Tým banky ušetria značné náklady, ktoré by boli spojené s odpredajom nelikvidných aktív za účelom získania potrebnej likvidity. Rezervy môžeme rozdeliť na dva typy: povinné a dobrovoľné rezervy. Povinné rezervy sú určené regulátorom alebo orgánom dohľadu nad komerčnými bankami, predstavujú určité percento z vkladov veriteľov. Dobrovoľné rezervy (niekedy nazývané aj ako „nadmerné rezervy“) si banky tvoria nad rámec týchto zákonom alebo regulátorom určených rezerv. Ak má banka len mierne prebytočné rezervy, v prípade veľkého odlevu vkladov môže mať problémy s uspokojením dopytu po prostriedkoch svojich klientov. Nedostatočná tvorba rezerv poukazuje na problémy banky s likviditou, ktorá sa môže neskôr prejavíť v neschopnosti vyplácať vklady na požiadanie alebo realizovať platobný styk.

1.2.2 Likvidná medzera

Likvidná medzera predstavuje rozdiel medzi likvidnými aktívami a nestálymi pasívami. Pod pojmom likvidné aktíva rozumieme aktíva splatné do 90 dní. Nestabilné pasíva sú krátkodobé zdroje, napríklad vklady na bežných účtoch, zdroje z medzibankového trhu a podobne. Rozlišujeme pozitívnu a negatívnu likvidnú medzeru.

O pozitívnej likvidnej medzere hovoríme vtedy, keď likvidné aktíva preyšujú nestále pasíva. Pozitívna likvidná medzera síce znamená nízke riziko spojené s refinancovaním, ale vyjadruje taktiež nízke výnosy banky. V prípade, keď sú nestabilné pasíva zdrojom nelikvidných aktív, vzniká negatívna likvidná medzera. V praxi sa tento typ likvidnej medzery vyskytuje častejšie. Negatívnu likvidnú medzeru je potrebné vyplniť buď z rezerv, alebo získaním dodatočných zdrojov. Táto situácia je spojená s rizikom refinancovania (tzv. roll-over risk), nakoľko si banka nemôže byť istá, či bude schopná získať dodatočné zdroje za primeranú cenu.⁶

---

⁶ HORVÁTOVÁ, Eva. *Bankovníctvo*. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2009. 318 s. ISBN 978-80-89401-03-1, s. 107.

1.2.3 Riziko likvidity

Riziko likvidity vzniká spravidla v dôsledku nesúladu medzi veľkosťou a splatnosťou aktív a pasív v súvahe banky. Avšak je dôležité poznamenať, že riziko likvidity môže vzniknúť aj vtedy, keď je súvaha banky na prvý pohľad v rovnováhe. Napríklad môže nastať situácia, keď značná časť úverov financovaných vkladmi zlyhá v dôsledku externých faktorov pôsobiacich v hospodárstve. Zlyhané úvery odčerpávajú zdroje banky, ktorá musí získavať iné zdroje na financovanie výberov, aby uspokojila dopyt svojich vkladateľov. Okamžitý predaj aktív za nízke ceny by mohol ohroziť výnosy aj samotný kapitál banky. Práve preto je kľúčové sledovanie vývoja rizika likvidity a ukazovateľov zameraných na likviditu banky.

Casu, Girardone a Molyneux rozlišujú dva druhy rizika likvidity⁷:

- 1) *Riziko dennej likvidity* sa týka denných výberov. Zvyčajne ide o predvídateľné riziko, pretože v daný deň sa vyberie len malé percento vkladov banky. V prípade, že by banke v určitý deň došla hotovosť, je pre ňu relatívne jednoduché požičať si na medzibankovom trhu, a tým doplniť nedostatok prostriedkov.
- 2) *Kríza likvidity* nastáva vtedy, keď vkladatelia požadujú výbery vo väčšom rozsahu, ako je bežné. Banky sú nútené si požičať za zvýšenú úrokovú sadzbu, ako je trhovú sadzba, alebo si musia doplniť chýbajúce prostriedky inými spôsobmi, ako napríklad predajom aktív. Ide o nepredvídateľnú situáciu, ktorá je väčšinou spôsobená stratou dôvery klientov v konkrétnu banku, alebo neočakávanou potrebou hotovosti (ktorá môže byť vyvolaná napr. nepriaznivým hospodárskym vývojom).

Kríza likvidity môže vyústiť až do neschopnosti banky splácať svoje záväzky a financovať výbery. V takýchto prípadoch môže intervenovať centrálna banka, a tým zabrániť vzniku hromadného „runu“ na banku.

Ďalším často používaným spôsobom delenia rizika likvidity je členenie na *riziko likvidity samotnej inštitúcie* (funding liquidity risk) a na *trhové riziko likvidity* (market liquidity risk)⁸. Keď hovoríme o riziku likvidity samotnej inštitúcie, myslíme tým situáciu,

---

⁷ CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. *Introduction to Banking*. 3. vyd. New York: Pearson, 2022. 791 s. 978-1-292-24033-6, s. 332-333.

⁸CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. *Introduction to Banking*. 3. vyd. New York: Pearson, 2022. 791 s. 978-1-292-24033-6, s. 332.

keď banka nie je schopná účinne plniť očakávané a neočakávané hotovostné toky bez ovplyvnenia či už denných operácií, alebo finančnej stability inštitúcie. Pri trhovom riziku likvidity banka nie je schopná vyrovnať alebo zlikvidovať pozíciu za trhovú cenu v dôsledku narušenia alebo nedostatočnej veľkosti trhu. V tomto prípade riziko likvidity vzniká predovšetkým vplyvom externých faktorov pôsobiacich na finančnom trhu.

Banky môžu zvyčajne znížiť svoju expozíciu voči riziku likvidity zvýšením podielu prostriedkov v hotovosti a ľahko obchodovateľných (likvidných) aktív (napr. štátne pokladničné poukážky), alebo použiť na financovanie svojich operácií dlhodobejšie záväzky. Tu však narážame na už spomínaný problém, kompromis medzi vysoko likvidnými aktívami s nízkymi výnosmi a menej likvidnými aktívami s vyššími výnosmi. Ak banka drží neoptimálnu úroveň likvidných aktív, jej zisky klesajú.

1.2.4 Problémy s likviditou komerčných bánk

Nedostatok likvidity ako prejav rizika likvidity pôsobí nielen na samotnú banku a jej činnosť, ale aj na jej širšie okolie. Môže totiž vyústiť do úverovej krízy, ktorá môže mať významný dopad na ekonomiku danej krajiny. Centrálna banka a regulačné orgány preto prijímajú opatrenia a nastavujú pravidlá, ktorých cieľom je zabrániť vzniku týchto problémov a zabrániť zníženiu dostupnosti úverov. Samotnému riadeniu rizika likvidity sa budeme podrobne venovať v nasledujúcej kapitole (1.3 Riadenie rizika likvidity komerčných bánk).

Faktory vplývajúce na likviditu komerčných bánk by sme mohli rozdeliť nasledovne:⁹

1. riziko zníženia zdrojov komerčnej banky v dôsledku:
  - a) náhlych výberov vkladov,
  - b) problémov so získavaním dodatočných zdrojov,
2. riziko zmeny trhových úrokových sadzieb,
3. riziko výpadku výnosov z aktív (napríklad v dôsledku predčasného splatenia úverov) a
4. riziko vyplývajúce z rôznej životnosti (doby trvania) aktív a pasív.

Pôsobenie týchto faktorov môže vyvolať problémy s likviditou a ohroziť stabilitu banky.

---

⁹ HORVÁTOVÁ, Eva. *Ekonomika a riadenie bánk*, [elektronický zdroj] s. 48. Dostupné na: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2015/MPF_EARB/um/INOVACE__II_HORVATOVA_EKONOMIKA_A_RIZENI_BANK2.pdf

Zníženie zdrojov komerčnej banky je jednou z najčastejších príčin problémov s likviditou. Ak vkladatelia vyberajú svoje prostriedky v značne vyššej miere, ako to je bežné, môže nastať situácia, keď banke dôjdu likvidné aktíva slúžiace na vyplácanie vkladov a bude musieť doplniť potrebné prostriedky z iných zdrojov. Aj pri bežnej úrovni výberov môže nastať situácia, že banka nebude schopná vyplácať vklady svojim klientom, lebo má problém so získavaním dodatočných zdrojov.

Pohyb úrokových sadzieb ovplyvňuje mnohé procesy v ekonomike priamo alebo sprostredkovane, a tieto zmeny sa prejavujú aj vo fungovaní komerčných bánk. Pokiaľ skúmame súvislosť medzi likviditou banky a rizikami súvisiacimi so zmenou úrokových sadzieb, aktíva a pasíva bánk rozčleníme na dve skupiny – na variabilne úročené a na fixne úročené. Práve variabilne úročené aktíva a pasíva predstavujú zložky citlivé na úrokovú sadzbu. V prípade rovnosti aktív a pasív citlivých na úrokovú sadzbu by riziko zmeny úrokovej sadzby malo minimálny vplyv na likviditu banky. V tomto prípade by bol prírastok alebo úbytok záväzkov aj pohľadávok rovnaký. V praxi sa ale spravidla stretávame s nerovnováhou medzi variabilne úročenými zložkami. Ak má banka napríklad prevahu pasív citlivých na úrokovú sadzbu a trhovú úrokovú sadzba sa zvýši, výnosy z aktív banky vzrastú v menšej miere ako náklady na vklady (pasíva). To sa môže následne prejaviť práve v nedostatku likvidity na financovanie daných vkladov. (V opačnom prípade, teda pri znížení úrokovej sadzby, by výnosy z aktív klesli v menšej miere ako by klesli náklady na pasíva, pre banku by to predstavovalo priaznivý vývoj v podobe relatívneho nárastu zisku.)¹⁰

Riziko výpadku výnosov z aktív, napríklad v dôsledku predčasného splatenia úverov klientmi banky, môže spôsobiť taktiež nerovnováhu medzi potrebnými likvidnými aktívami a ich zdrojmi. Banka totiž prichádza o časť plánovaných výnosov, a to môže negatívne ovplyvniť plánovanú výšku dostupných likvidných položiek.

Nesúlad medzi životnosťou (splatnosťou) aktív a pasív môže vyústiť do problémov s likviditou, ak napríklad banka financuje poskytovanie dlhodobých úverov krátkodobými zdrojmi, ako sú vklady na požiadanie. V prípade nečakane vysokých výberov sa dostupnosť likvidných zdrojov rýchlo znižuje, a nelikvidné aktíva, ako sú spomínané dlhodobé úvery nie sú vhodné na financovanie krátkodobých vkladov.

---

¹⁰HORVÁTOVÁ, Eva. *Ekonomika a riadenie bánk*, [elektronický zdroj] s. 51. Dostupné na: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2015/MPF_EARB/um/INOVACE__II_HORVATOVA_EKONOMIKA_A_RIZENI_BANK2.pdf

1.2.5 Riešenie problémov s likviditou komerčných bánk

V prípade, ak už v banke vznikli alebo pretrvávajú problémy s likviditou, a nie je neschopná uhrádzať svoje splatné záväzky, môže zvoliť rôzne postupy na riešenie situácie. Každá metóda je však spojená s určitými nákladmi, a práve preto je dôležitá voľba vhodného nástroja. Konkrétne riešenia prebiehajú buď zvyšovaním zdrojov (pasív) alebo znižovaním aktív a ich transformáciou do likvidnej formy.

Banka môže zvyšovať zdroje pre zabezpečenie potrebnej likvidity nasledovne:¹¹

- refinancovaním likvidných potrieb prostredníctvom zdrojov z centrálnej banky,
- získaním potrebných zdrojov na medzibankovom trhu od iných komerčných bánk,
- zvýšením vkladov.

Dočasné problémy s likviditou môže banka riešiť pôžičkou na medzibankovom trhu. Ak nie je schopná alebo ochotná získať potrebné zdroje od iných komerčných bánk, finančné prostriedky jej môže poskytnúť aj centrálna banka, a to vo forme úverov alebo záloh. Pôžičky centrálnej banky sa považujú za nákladné, a to nielen z hľadiska úrokov, ale aj z hľadiska reputácie inštitúcie.

Spôsoby znižovania aktív by sme mohli zhrnúť nasledovne:

- zníženie množstva poskytnutých úverov,
- predaj časti cenných papierov banky,
- predaj iných aktív.

Pri znižovaní aktív je problematickou oblasťou najmä predaj cenných papierov alebo iného majetku banky. V prípade, ak banka potrebuje rýchlo predať cenné papiere za účelom získania likvidných zdrojov, môže byť nútená ich predať hlboko pod cenu, čo spôsobí stratu a ďalšie finančné i reputačné problémy. Podobný prípad nastal v marci 2023, kedy skrachovala americká banka Silicon Valley Bank (SVB). Banka bola kvôli problémom s likviditou nútená predať štátne dlhopisy so stratou. Nakoľko cenné papiere predávala so stratou, kapitál banky sa výrazne znížil a vyústilo to do bankrotu. Pritom je

---

¹¹ HORVÁTOVÁ, Eva. *Ekonomika a riadenie bánk*, [elektronický zdroj] s. 49-50

Dostupné

na:

https://is.muni.cz/el/1456/jaro2015/MPF_EARB/um/INOVACE__II_HORVATOVA_EKONOMIKA_A_RIZENI_BANK2.pdf.

ale dôležité poznamenať, že problémy SVB neboli spôsobené iba nedostatkom likvidity, banka čelila problémom aj kvôli nedostatočnej diverzifikácii klientov a iným špecifikám.

Expozícia voči riziku likvidity

Banky môžu znížiť svoju exponovanosť voči riziku likvidity diverzifikáciou zdrojov financovania (riadením záväzkov). Týmto znižujú riziko vyplývajúce z náhlych a nadmerných výberov vkladov. Riziko likvidity je možné zmierniť aj zvýšením podielu prostriedkov v hotovosti a ľahko obchodovateľných (likvidných) aktív (napr. štátne pokladničné poukážky), alebo použitím dlhodobejších záväzkov na financovanie svojich operácií. Tu však narážame na už spomínaný problém, kompromis medzi vysoko likvidnými aktívami s nízkymi výnosmi a menej likvidnými aktívami s vyššími výnosmi. Ak banka drží neoptimálnu úroveň likvidných aktív, jej zisky klesajú.

Pri meraní expozície voči riziku likvidity môžu banky použiť rôzne techniky, napríklad:¹²

- projekciu peňažných tokov denných likvidných pozícií,
- projekciu peňažných tokov denných zdrojov likvidity,
- analýzu možných scenárov a rôzne simulačné modely,
- analýzu medzery likvidity.

1.3 Riadenie rizika likvidity komerčných bánk

Riadeniu rizika likvidity komerčných bánk venujú zvýšenú pozornosť samotné komerčné banky, regulačné orgány a taktiež inštitúcie, ako BIS (Bank for International Settlements), CEBS (Committee of European Banking Supervisors), CRO Forum (Chief Risk Officers). Pre tvorbu vhodných regulačných pravidiel, postupov a metód v danej oblasti je nevyhnutná spolupráca všetkých subjektov.

Z hľadiska manažmentu bánk je dôležité, aby boli riadiaci pracovníci schopní identifikovať slabé miesta, v ktorých môže byť spoločnosť v dôsledku rizika likvidity zraniteľná. Pomocou kvantitatívnych a kvalitatívnych nástrojov môžu potom nastaviť svoju úroveň tolerancie voči tomuto riziku. Veľký dôraz sa kladie taktiež na plánovanie finančného umiestnenia aktív a odhadovanú splatnosť záväzkov. Pri tomto procese by sa mala rešpektovať aj možnosť náhlych extrémnych zmien likvidity na finančných trhoch.

---

¹² CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. *Introduction to Banking*. 3. vyd. New York: Pearson, 2022. 791 s. 978-1-292-24033-6, s. 380.

Pre prípad kritického nedostatku likvidity musí existovať krízový plán určený na riešenie situácie.

Význam likvidity bánk je kľúčový aj z pohľadu regulátora sektora bankovníctva a finančných inštitúcií. Nedostatok likvidity v jednej inštitúcii môže mať dôsledky pre celý systém, nakoľko v tomto segmente existuje veľké riziko nákazy iných finančných inštitúcií. Dokumenty, ako Basel III sa zameriavajú práve na reguláciu a nastavenie vhodných pravidiel v kľúčových oblastiach bankovníctva, vrátane oblasti likvidity.

1.3.1 Ukazovatele likvidity

Regulátormi najčastejšie používané ukazovatele pre monitorovanie rizika likvidity sú LCR (Liquidity Coverage Ratio - ukazovateľ krytia likvidity) a NSFR (Net Stable Fund Ratio - pomer čistého stabilného financovania). Tieto dva ukazovatele poskytujú základný pohľad na rizikový profil banky v rámci rizika likvidity. Okrem toho existujú ešte viaceré ukazovatele zamerané na likviditu, napríklad pomer úverov k aktívam, ukazovatele okamžitej, bežnej a celkovej likvidity, a pomer úverov k vkladom (Loan to Deposit Ratio – LDR). V našej práci sa zameriame hlavne na LCR a NSFR, ktoré boli zavedené dokumentom Basel III. Opíšeme aj význam pomeru úverov k vkladom, ktorý sme v analytickej časti práce zahrnuli do analýzy ako doplnkový ukazovateľ.

LCR (Liquidity Coverage Ratio)- Ukazovateľ krytia likvidity

$$LCR = \frac{HQLA}{NCO_{30}}$$

Ide o pomerový ukazovateľ, pričom v čitateli je objem aktív, ktoré zostávajú likvidné aj pri nástupe určitých stresových scenárov (HQLA – High-Quality Liquid Asset – vysoko likvidné aktíva). V menovateli vzorca sú kumulované finančné toky najbližších 30 dní pri rôznych scenároch (NCO30 – Net Cash Outflows – čistý úbytok peňažných prostriedkov). O tom, aké aktíva sa môžu zaradiť do kategórie vysoko likvidných aktív, a taktiež o spôsobe výpočtu úbytku peňažných prostriedkov v rôznych scenároch rozhodujú centrálné banky.

Jedná sa o ukazovateľ krátkodobej likvidity, teda schopnosti komerčnej banky počas 30 dní uspokojiť nároky svojich klientov na výplatu ich vkladov. Banky, ktoré spĺňajú pomer krytia likvidity aspoň na 100 %, sú schopné mať dostatok likvidity na pokrytie minimálne 30 dní nadmernej finančnej záťaže. Ukazovateľ LCR a hlavne jeho

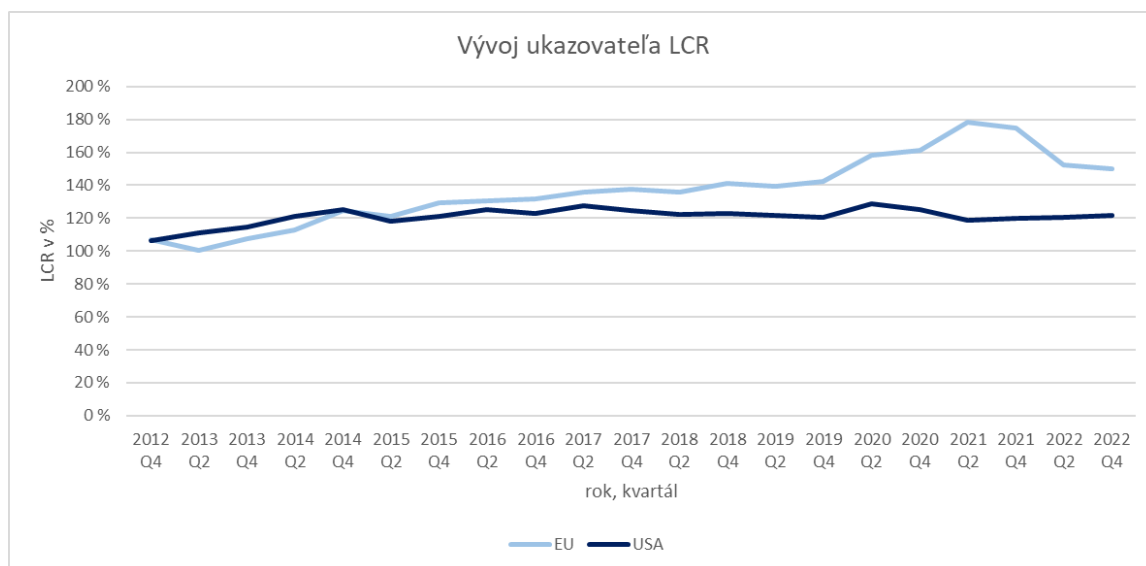
minimálna požadovaná úroveň bankám ukladá povinnosť držať adekvátnu zásobu likvidných aktív, ktorými pokrývajú rozdiel medzi kladnými a zápornými tokmi likvidity. Účelom je, aby inštitúcie udržiavali také úrovne vankúšov likvidity, ktorými si za závažne stresových podmienok budú schopné zabezpečiť potreby likvidity počas 30-dňového obdobia. Sledovanie ukazovateľa má zabezpečiť vyššiu odolnosť bánk voči riziku likvidity z krátkodobého hľadiska a taktiež posilniť ich schopnosť absorbovať šoky vznikajúce v dôsledku finančného alebo ekonomického napätia.¹³

Na Grafe č. 1 je zobrazený vývoj priemernej hodnoty ukazovateľa LCR za posledné roky v európskych a amerických bankách (ukazovateľ je vypočítaný za tzv. „Banky skupiny 1“ /Group 1 banks, ktoré sú definované ako medzinárodne aktívne banky s hodnotou kapitálu Tier1 vyššou ako 3 miliardy EUR). Podrobnejšie údaje o hodnotách nájdete v Prílohách, v Tabuľke číslo 1. Ako vidíme, hodnoty ukazovateľa dosahujú úroveň nad 100%, pričom môžeme sledovať odlišný vývoj v Európe a v Spojených štátoch amerických. Kým banky v USA vykazujú od roku 2014 hodnoty mierne kolísajúce okolo 125%, v prípade európskych bánk môžeme sledovať postupný nárast ukazovateľa v roku 2021 až na 178%. Následne pozorujeme pokles ukazovateľa k hodnote 150%. Hoci USA aj Európa prijali rámec Bazilej III, európske inštitúcie vo všeobecnosti vykazujú vyššie hodnoty LCR. Rozdiel môže byť spôsobený odlišnými trhovými štruktúrami, špecifikami regiónov, rozdielmi v postupoch dohľadu, ako aj odlišným prístupom vedenia bánk. Fungovanie bankového systému v USA a v Európe sa líši vo viacerých oblastiach, európske inštitúcie sú považované za „konzervatívnejšie“, lebo často operujú v prísnejšom regulačnom prostredí. Americké banky sa naopak niekedy považujú za agresívnejšie v prijímaní rizika a hľadaní výnosov. Dôležitú rolu hrá aj povaha, dynamika a rozvinutosť finančného trhu.

---

¹³ KRČMÁR, Matej. *Regulácia finančného trhu: Manažment likvidity v kontexte novej európskej regulácie* [elektronický zdroj]. Národná banka Slovenska, 9/2013, roč. 21, s. 14-17. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/09-2013/04_biatec13-09_krcmar.pdf.

Graf 1- Vývoj ukazovateľa LCR za posledné roky

Zdroj: vlastné spracovanie dát dashboardu a údajov BIS

NSFR (Net Stable Fund Ratio) - Pomer čistého stabilného financovania

$$NSFR = \frac{ASF}{RSF}$$

Ukazovateľ NSFR sa na rozdiel od LCR zameriava na riziko dlhodobej likvidity finančnej inštitúcie. Orientuje sa na minimálnu výšku dlhodobých stabilných zdrojov potrebných na financovanie činností banky. Minimálnu požadovanú hodnotu ukazovateľa stanovuje regulátor. Cieľom je podporiť tvorbu dodatočného záujmu bánk priebežne financovať svoju činnosť viac stabilnými zdrojmi financovania, čo v konečnom dôsledku podporuje odolnosť bánk. Dostupné stabilné zdroje financovania (ASF – čitateľ vo vzorci) by mali postačovať na financovanie požadovaných aktív (RSF – menovateľ vo vzorci).

ASF (Available Amount of Stable Funding) predstavuje objem disponibilných zdrojov, kým RSF (Required Amount of Stable Funding) označuje požadovaný objem kapitálových fondov banky v ročnom horizonte pri určitých scenároch.

ASF, teda dostupné stabilné finančné zdroje, zahŕňajú vybrané vážené pasíva banky, pričom priradené váhy odrážajú ich zmluvnú splatnosť. Tieto zdroje sú definované ako časť kapitálu a záväzkov, od ktorej sa očakáva, že bude spoľahlivým zdrojom financovania počas jednoročného časového horizontu, ktorý sa zohľadňuje v NSFR. Zaradujeme sem zdroje, ako napríklad základný kapitál banky, termínované vklady

a vkladová „usadenina“ držaná na bežných účtoch. Pridelovanie váh k jednotlivým druhom pasív sa odporúča nasledovne:¹⁴

- 100% pre Tier 1 a Tier 2 a iné vybrané kapitálové nástroje so splatnosťou aspoň jeden rok,
- 95% pre stabilné vklady na požiadanie alebo stabilné termínované vklady so zostávajúcou splatnosťou do jedného roka od retailových klientov alebo malých podnikateľov,
- 90% pre menej stabilné vklady na požiadanie alebo menej stabilné termínované vklady (so splatnosťou do jedného roka) od retailových klientov alebo malých podnikateľov,
- 50% pre vklady na požiadanie alebo termínované vklady so zostávajúcou splatnosťou do jedného roka od nefinančných inštitúcií, vlád, centrálnych a rozvojových bánk,
- 0% pre všetky ostatné pasíva.

Požadované kapitálové fondy (RSF) sú aktíva banky, ktoré sú taktiež vážené podľa svojej splatnosti. Tieto fondy potrebuje banka refinancovať. Príslušné váhy môžeme rozdeliť napr. ako 0%, 5%, 10%, 15%, 50%, 65%, 85% a 100%.

Váhy by sme potom mohli prideliť nasledovne:¹⁵

- 0% pre hotovosť, rezervy centrálnych bánk, pohľadávky voči centrálnym bankám so splatnosťou do pol roka,
- 5% pre nezaťažené aktíva prvej úrovne, ktoré neboli uvedené pri 0%-nej váhe,
- 65% pre nezaťažené hypotekárne úvery so zostávajúcou splatnosťou aspoň jeden rok,
- 100% pre aktíva, ktoré sú zaťažené po dobu aspoň jedného roka.

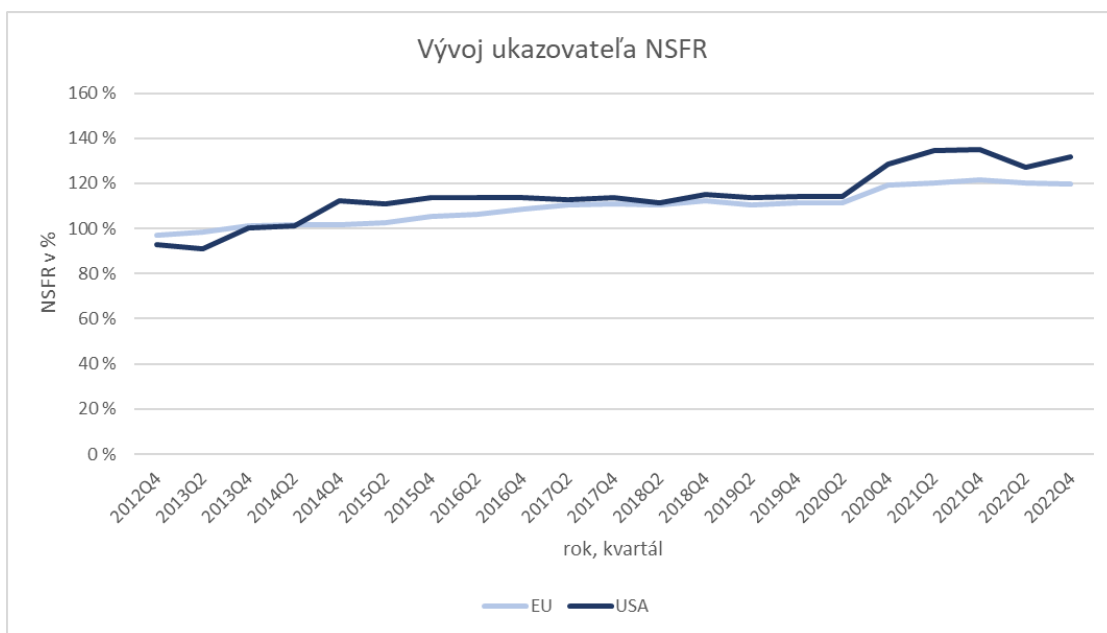
Graf č. 2 zobrazuje vývoj ukazovateľa NSFR za posledné roky, znovu sme zvolili zobrazenie porovnávajúce vývoj v Európe a v USA za banky skupiny 1.

---

¹⁴ CIPRA, Tomáš. *Riziko ve financích a pojišťovnictví: Basel III a Solvency II*, 1. vyd., Praha: Ekopress, 2015. 515 s. ISBN 978-80-87865-24-8, s. 348-349.

¹⁵ CIPRA, Tomáš. *Riziko ve financích a pojišťovnictví: Basel III a Solvency II*, 1. vyd., Praha: Ekopress, 2015. 515 s. ISBN 978-80-87865-24-8, s. 349.

Graf 2 - Vývoj ukazovateľa NSFR za posledné roky

Zdroj: vlastné spracovanie dát dashboardu a údajov BIS

Od štvrtého kvartálu 2013 banky vykazovali hodnoty NSFR nad 100%, čo je v súlade s opatreniami Basel III. Vývoj NSFR v týchto regiónoch vykazuje miernejšie rozdiely, ako to bolo v prípade vývoja LCR. Tak ako v USA, aj v Európe sledujeme podobný, mierne rastúci trend s občasnými výkyvmi. Podrobnejšie údaje o hodnotách NSFR nájdete v Prílohách, v Tabuľke číslo 2.

LDR (Loan to Deposit Ratio) - Pomer úverov k vkladom

Pomer medzi celkovými úvermi a vkladmi sa taktiež používa na zhodnotenie likvidity banky, zvyčajne sa uvádza v percentách. Ak je tento pomer nadmerne vysoký, naznačuje to, že banka by nemusela mať dostatok hotovosti na pokrytie neočakávaných finančných potrieb. Naopak, ak je pomer príliš nízky, banka nemusí dosahovať dostatočné zisky. Pre banku sú vklady výhodným zdrojom financovania úverov pre klientov, nakoľko úrokové sadzby platené vkladateľom sú oveľa nižšie, ako sadzby, ktorými banka úročí poskytnuté úvery. Optimálny pomer ukazovateľa sa uvádza v rozmedzí 80%-90%. 100% pomer úverov k vkladom by znamenal, že banka poskytuje úvery v rovnakom množstve, v akom získava vklady. Zdravá miera tohto ukazovateľa je dôležitá najmä v časoch hospodárskej krízy, kedy môže dôjsť k zvýšeniu počtu zlyhaných úverov, pričom banka potrebuje mať dostatok likvidných prostriedkov na pokrytie potrieb klientov. Ukazovateľ nám taktiež hovorí o tom, ako efektívna je banka pri získavaní a udržiavaní

klientov. Ak vklady banky rastú, znamená to, že je schopná získať dodatočné zdroje a klientov. V neposlednom rade LDR signalizuje investorom aj to, či je banka riadne spravovaná. Stagnovanie alebo pokles vkladov môže viesť k zníženej schopnosti banky poskytovať úvery a dosahovať adekvátny zisk. Ukazovateľ má však aj svoje obmedzenia, nakoľko nemeria kvalitu poskytnutých úverov, čo môže mať v konečnom dôsledku významný vplyv na likviditu a celkové hospodárenie banky. Neodráža ani počet a objem úverov, ktoré sú v omeškaní alebo nie sú splácané riadne.

1.3.2 Regulačné podmienky riadenia rizika likvidity

Regulácia a dohľad nad komerčnými bankami zabezpečujú určitú mieru dôvery verejnosti voči finančným inštitúciám. Správne nastavená regulácia vytvára spoľahlivý bankový sektor, stabilné inštitúcie a ochranu prostriedkov klientov. Stanovenie pravidiel obmedzuje banky v ich podnikateľskej činnosti, a tým znižuje riziko vzniku straty a škôd. Dohľad nad bankami zabezpečuje kontrolu toho, či sa stanovené pravidlá aj dodržiavajú. Je nevyhnutný, nakoľko bez náležitej kontroly by stanovenie pravidiel regulátorom nemalo význam.

Bankový sektor je špecifický tým, že je náchylný na nákazu a šírenie problémov medzi jednotlivými inštitúciami. Regulácia sa snaží predísť týmto systémovým rizikám. Centrálna banka môže regulovať činnosť bánk pravidlami likvidity, ktoré spravidla stanovujú záväzné vzťahy medzi určitými položkami aktív a pasív (napríklad podľa ich splatnosti). Pre banky predstavujú tieto pravidlá minimálne podmienky zachovania ich likvidity.

Riadenie bankových rizík sa stáva čoraz dôležitejším v dôsledku finančnej krízy v rokoch 2007-2009, a taktiež vplyvom udalostí v bankovom sektore v roku 2023. Tieto udalosti totiž poukázali na problémy existujúce v bankovom sektore, ktoré môžu mať významný vplyv na fungovanie finančného trhu a aj na stabilitu ekonomík jednotlivých krajín. Práve kvôli tomu sa o potrebe účinného riadenia rizík a silnejších vnútorných kontrolách diskutuje medzi tvorcami politik na celom svete. Finančná a hospodárska kríza v rokoch 2007-2009 prispela k rozšíreniu medzinárodných minimálnych štandardov regulujúcich činnosť a podnikanie bankového sektora. Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS) navrhol sériu reforiem v oblasti kapitálu a likvidity s cieľom zvýšiť bezpečnosť bánk a spoľahlivosť samotného bankového sektora. Požaduje efektívnejšie meranie rizík a nastavenie takých procesov riadenia rizík, ktoré zabezpečia vyššiu kvalitu,

konzistentnosť a transparentnosť kapitálovej základne, zvýšenie krytia bankových rizík a podporu tvorby a udržiavanie rezerv nad požadovaným minimom. V roku 2010 publikoval odporúčania Basel III (Tretia bazilejská kapitálová dohoda), ktoré sú súčasťou pokračujúceho úsilia o zlepšenie medzinárodného bankového regulačného rámca, ktoré sa začalo v roku 1975. Nadväzuje na dohody Basel I a Basel II s cieľom zlepšiť schopnosť bankového systému vyrovnať sa s finančným stresom, zlepšiť riadenie rizík a podporiť transparentnosť. Kým v predošlých dokumentoch Basel I a Basel II sa regulácia sústreďovala na kapitálovú primeranosť, tieto nové odporúčania zdôrazňovali významnosť potreby regulácie nielen kapitálu, ale aj likvidity a ďalších podstatných zložiek bankového manažmentu. Finančná kríza sa totiž prejavila práve nedostatkom likvidity a krízou dôvery finančných inštitúcií navzájom si túto likviditu požičať.

Basel III priniesol postupne fázované pravidlá, ktoré sa mali zaviesť medzi rokmi 2013-2018, s úplnou implementáciou pravidiel do 1.januára 2019. Členské štáty EÚ mali zaviesť smernicu Basel III do svojich právnych predpisov do konca roka 2012. Ide hlavne o Smernicu o kapitálových požiadavkách CRD IV a Nariadenia o kapitálových požiadavkách CRR, ktorých finálna verzia bola vydaná v roku 2013.¹⁶

Tak, ako všetky štandardy Bazilejského výboru, aj štandardy Basel III predstavujú minimálne požiadavky, ktoré sa vzťahujú predovšetkým na medzinárodne aktívne banky. Členovia sa zaviazali implementovať a uplatňovať štandardy vo svojich jurisdikciách v časovom rámci stanovenom výborom.

Hlavné opatrenia, ktoré sa zaviedli dokumentom Basel III si môžeme uviesť v krátkosti nasledovne:

- požiadavka na podstatné posilnenie a vyššiu kvalitu regulačného kapitálu,
- tvorba dodatočných kapitálových rezerv (patrí sem tvorba kapitálového konzervačného vankúša a proticyklického vankúša),
- regulácia pákového pomeru (s cieľom zamedziť nadmernému rastu bankovej bilancie),
- prijatie globálnych štandardov pre riadenie likvidity,
- požiadavky na dôslednejšie krytie rizík, ktoré sa vyznačili ako problematické počas finančnej krízy (napríklad rizika v rámci sekuritizácie),

---

¹⁶ CIPRA, Tomáš. *Riziko ve financích a pojistovnictví: Basel III a Solvency II*, 1. vyd., Praha: Ekopress, 2015. 515 s. ISBN 978-80-87865-24-8, s. 327.

- požiadavka na zlepšenie riadenia rizík a bankového dohľadu, na dostupnosť informácií a taktiež na zefektívnenie spôsobu, ako je banka manažovaná a kontrolovaná.

Dohoda Basel III sa snaží reformovať niektoré zraniteľné stránky bankového sektora, ktoré sa prejavili počas finančnej krízy. Ďalej sa budeme venovať predovšetkým oblasti likvidity.

Zavedenie kapitálových vankúšov

Proticyklická kapitálová rezerva (Countercyclical Buffer – CcyB)

Nové pravidlá týkajúce sa udržiavania dodatočných rezerv, tzv. proticyklických kapitálových vankúšov, majú podnecovať banky, aby si v čase hospodárskej expanzie vytvorili fond na „horšie časy“. Tieto rezervy sa pohybujú od 0% do 2,5% rizikovo vážených aktív banky, v závislosti od vývoja sledovaných ukazovateľov (vhodným ukazovateľom môže byť napríklad Credit to GDP Gap). Hodnota CCyB sa v čase mení. Tvorí sa výhradne v rámci CET1 kapitálu. Banky následne v období hospodárskeho poklesu, napríklad recesie, budú môcť siahnuť na tieto dodatočné rezervy a tým môžu predísť väčším potenciálnym stratám. Táto rezerva sa vzťahuje hlavne na kreditné riziko. Cieľom je zamedziť prudkému nárastu úverovania počas hospodárskeho rastu, a naopak podporiť úverovanie v období recesie.

Tvorbu rezervy môže nariadiť regulátor. Banka je povinná si ju vytvoriť v stanovenej výške najneskôr do 12 mesiacov od výzvy regulátora. V prípade zníženia požiadavky na výšku kapitálového vankúša môže banka tieto zdroje zredukovať ihneď.

Bezpečnostná kapitálová rezerva/Kapitálový konzervačný vankúš (Capital Conservation Buffer – CCoB)

Bezpečnostná kapitálová rezerva sa tvorí taktiež v rámci CET1 kapitálu. Jej požadovaná výška je dodatočných 2,5% rizikovo vážených aktív. Služi na čerpanie počas krízy, aby bola banka schopná v krízovom alebo stresovom období pokryť svoje straty. Akonáhle ale dôjde k čerpaniu rezervy, na banku sú uvalené obmedzenia v oblasti rozdeľovania zisku, ktoré sú v platnosti dovtedy, pokiaľ sa neobnoví výška CCoB. Motiváciu je zabrániť bankám vyplácať vysoké dividendy v období krízy. Pri nedostatočnej výške CCoB sú zisky banky „zakonzervované“ v banke.

Globálne štandardy likvidity

Globálne štandardy likvidity požadujú vytvorenie likvidných kapitálových rezerv, ktoré môže banka následne použiť v prípade nepriaznivej situácie bez toho, aby musela významnejšie zmeniť svoj obchodný model alebo podnikateľskú činnosť. K čerpaniu tohto kapitálu by banka mala pristúpiť v prípade, keď štandardné zdroje financovania nie sú dostupné alebo neposkytujú dostatočnú likviditu.

Basel III zaviedol dve konkrétne požiadavky týkajúce sa likvidity, a to minimálnu požadovanú úroveň ukazovateľov LCR a NSFR. Minimálna požadovaná hodnota ukazovateľa LCR má byť vyššia 100%, a v prípade ukazovateľa NSFR má pomer tiež dosiahnuť aspoň 100%.

Ako sme si už uviedli, NSFR ako významná súčasť reformy Basel III vyžaduje, aby si banky udržiavali stabilný profil financovania vo vzťahu k svojim súvahovým a podsúvahovým aktivitám. Má podnecovať banky, aby svoje aktivity financovali stabilnejšími zdrojmi financovania namiesto toho, aby si svoje súvahy zaťažovali relatívne lacným a krátkodobým veľkoobchodným financovaním. Týmto sa posilňuje ich pozícia a znižuje pravdepodobnosť toho, že narušenie pravidelných zdrojov financovania banky výrazne ovplyvní jej likviditnú pozíciu.

Basel III odporúčal zavedenie NSFR ako minimálneho štandardu do 1. januára 2018. Návrhy NSFR z roku 2009 sa preskúmavali a prehodnocovali, a v januári 2014 výbor vydal revidovaný štandard, ktorý sa zameriaval na rizikovejšie typy profilu financovania využívané bankami a taktiež zosúladiť tento ukazovateľ s druhým zavedeným štandardom krytia likvidity LCR.¹⁷

Ukazovateľ krytia likvidity (LCR) vyžaduje, aby banky držali dostatočnú rezervu vysokokvalitných likvidných aktív (HQLA), ktorá im umožní prežiť obdobie výrazného likviditného stresu v trvaní 30 kalendárnych dní.

---

¹⁷ Basel Committee on Banking Supervision. *Basel III: the net stable funding ratio* [elektronický zdroj]. BIS, 2014. 13 s. ISBN 978-92-9131-960-2. Dostupné na: [Basel III: the net stable funding ratio \(bis.org\)](http://www.bis.org)

1.3.3 Interné procesy aplikované pri riadení rizika likvidity

Riadenie rizík chápeme ako proces predchádzania možným stratám včasnou a primeranou identifikáciou rizík, kvantifikáciou veľkosti rizík, sledovaním ich vývoja a ich veľkosti a zmierňovaním dôsledkov týchto rizík.¹⁸

Komerčné banky sú povinné implementovať pravidlá a procesy riadenia rizík určené regulátorom, a vyžaduje sa od nich taktiež upravenie a pravidelná aktualizácia systémov riadenia rizík vnútornými predpismi. Banka následne vykonáva svoju činnosť v súlade s týmito internými predpismi či smernicami.

Zvýšený dôraz na riadenie rizík kladú aj samotní akcionári a manažment bánk. Finančná stabilita a udržateľnosť hospodárenia sú kľúčové pre efektívne riadenie kapitálu s cieľom maximalizovať výnosy a hodnotu pre akcionárov, aj keď niekedy prichádzajú tieto oblasti do sporu. Pri riadení rizík je dôležité uvedomiť si kompromis medzi rizikom a výnosmi. Zatiaľ čo aktivity s vyšším potencionálnym výnosom prinášajú zväčša vyššie riziká súvisiace s konkrétnou činnosťou, aktivity s nižšou rizikovosťou sú spravidla menej výnosné. Manažéri rizík počas rozhodovania berú ohľad aj na výpočty, ktorých cieľom je zistiť, ako sa v banke využíva kapitál a ktoré aktivity generujú najlepšie a najhoršie výsledky. Riadenie rizika likvidity má zabezpečiť prístup inštitúcie k hotovosti za prijateľnú cenu, a to i za najmenej priaznivých podmienok. Cieľom je zabrániť situácii zápornej čistej hodnoty likvidných aktív.

Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 9/2018¹⁹ ustanovuje pre banky a pobočky zahraničných bánk podrobnosti o likvidite, spôsobe jej zisťovania a taktiež podrobnosti o systéme riadenia rizika likvidity. Pre banky určuje nasledujúce kroky pri vytváraní predpokladov pre riadenie rizika likvidity:

1. vypracovanie stratégie riadenia rizika likvidity,
2. vytvorenie organizačnej štruktúry, ktorá umožňuje efektívne realizovať stratégiu riadenia rizika likvidity,
3. vypracovanie vnútorných predpisov (najmä metodík a procesných smerníc týkajúcich sa systému riadenia likvidity),

¹⁸TKÁČOVÁ, Daniela a kol. *Finančné trhy a bankovníctvo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 310 s. ISBN 978-80-7552-528-4.

¹⁹ Opatrenie NBS č. 9/2018: 2018, dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_legislativa/_vestnik/opat9-2018.pdf

4. pravidelné informovanie vedenia banky o stave likvidity banky pre umožnenie správneho a včasného vyhodnotenia rizika,
5. vytvorenie informačného systému.

Okrem vytvárania vhodných predpokladov slúžiacich na efektívne riadenie rizika sú banky povinné identifikovať, merať, sledovať a obmedzovať toto riziko, k čomu je nevyhnutné aj určenie správnych metód na meranie a sledovanie likvidity inštitúcie. Aby boli banky pripravené aj na situáciu zvýšeného rizika likvidity, mali by stabilizovať a diverzifikovať svoje finančné zdroje a taktiež posudzovať možnosť speňazenia časti svojich aktív v prípade potreby. Na účely predaja aktív včas a za primerané ceny je nutné taktiež sledovať a udržiavať možnosť prístupu na trh.

Stratégia riadenia rizika likvidity

Stratégia riadenia rizika likvidity je dokument schvaľovaný a pravidelne (minimálne raz za príslušné účtovné obdobie) prehodnocovaný vedením banky. Sú v ňom obsiahnuté hlavné zásady a metódy, ktoré banka používa pri riadení rizika likvidity. Definuje ciele banky v tejto oblasti, určuje metódy slúžiace na identifikáciu, meranie a obmedzenie rizika. Pri obmedzovaní rizika sa sledujú najmä požiadavky na štruktúru aktív a pasív, systavy bankou používaných limitov v tejto oblasti a požiadavky na likvidnosť a obchodovateľnosť aktív. Stratégia zahŕňa taktiež zásady pre riadenie likvidity v jednotlivých menách a zásady pre riešenie prechodných aj dlhodobých problémov s likviditou.

Organizačná štruktúra

Komerčné banky zriaďujú v rámci svojej organizačnej štruktúry oddelenie riadenia rizík a oddelenie riadenia likvidity. Zodpovednosťou oddelenia riadenia likvidity je vytvárať a neustále zlepšovať postupy slúžiace na identifikovanie, meranie a monitorovanie zdrojov a použitie likvidity inštitúcie. Medzi povinnosti oddelenia patrí aj udržiavanie zodpovedajúceho prebytku likvidity a dlhodobé plánovanie a riadenie likvidity.²⁰ Pre správny výkon týchto úkonov je nevyhnutná spolupráca a súčinnosť s inými oddeleniami, najmä s oddelením riadenia rizík. Nevyhnutné je tiež organizačné a personálne oddelenie činností a zodpovedností útvarov inštitúcie spôsobom, aby sa v najväčšej možnej miere predchádzalo vzniku konfliktov záujmov.

---

²⁰ MEDVEĎ, Jozef a kol. *Banky : história, teória a prax*. 2. vyd. Bratislava: Sprint 2, 2013. 649 s. ISBN 978-80-89393-84-8.

Scenáre pre riadenie likvidity

Problémy s likviditou môžu vzniknúť na oboch stranách súvahy. Na strane pasív môžu neočakávane vysoké výbery hotovosti spôsobiť solventným bankám problémy s vyplácaním vkladov. Na druhej strane, neočakávane vysoké zlyhania úverov na strane aktív môžu tiež zhoršiť likviditu a stabilitu inštitúcie. Tlaky na likviditu môžu taktiež vzniknúť v dôsledku podsúvahových činností alebo chýbajúcej likvidity finančných trhov. Práve kvôli tomu je kľúčové sledovať nielen vývoj stavu súvahových a podsúvahových položiek, ale aj širšie ekonomické prostredie, okolie banky a hospodársku situáciu v danej krajine.

Banky zostavujú a pravidelne prehodnocujú základné a alternatívne scenáre, v ktorých určujú predpoklady vývoja objemu a štruktúry súvahových aktív a pasív, podsúvahových položiek a ostatné predpoklady. *Základný scenár* vyjadruje vývoj podmienok očakávaný bankou. *Alternatívne scenáre* sa odlišujú od základného scenáru v tom, že zohľadňujú aj faktory vplývajúce na stabilitu finančného trhu a faktory ovplyvňujúce mieru rizika likvidity inštitúcie. Predpoklady vývoja aktív sa zaoberajú odhadom objemu aktív, ktoré banka plánuje predať pred termínom splatnosti, odhadom splatnosti omeškaných pohľadávok a odhadom objemu predčasne splatených pohľadávok. Predpoklady vývoja pasív sú vypracované odlišne pre základný scenár a pre alternatívne scenáre. V základnom scenári sú zahrnuté hlavne odhady týkajúce sa priemernej splatnosti vkladov. V alternatívnych scenároch sa odhaduje objem bankou očakávaných finančných zdrojov, ktoré bude mať k dispozícii za každých okolností a posudzujú sa aj možnosti zvýšenia týchto zdrojov. Okrem toho sú v scenári zahrnuté odhady týkajúce sa objemu očakávaných finančných zdrojov, o ktoré banka môže prísť v prípade špecifických podmienok a tiež odhady objemu záložných finančných zdrojov.

Predpoklady vývoja podsúvahových položiek sa týkajú najmä úbytkov a prírastkov peňažných prostriedkov v súvislosti s poskytnutými a prijatými úverovými príslubmi, operáciami s akreditívami, poskytnutými zárukami, derivátmi.

Pohotovostný plán

V pohotovostnom pláne sú definované zásady pre riešenie mimoriadnych okolností. Zahŕňa taktiež postupy, ktoré zabezpečujú prístup k záložným finančným zdrojom. Pravidelne sa prehodnocuje a aktualizuje, pričom je dôraz kladený na meniace sa interné i externé podmienky.

Banka v tomto pláne upravuje hlavne:

- jednoznačné vymedzenie právomocí a zodpovedností v inštitúcii,
- postupy zabezpečujúce včasný a presný tok informácií v banke,
- možnosti ovplyvnenia vývoja aktív a pasív,
- spôsob komunikácie s veriteľmi, klientmi, obchodnými partnermi a verejnosťou.

Informačný systém

Účelom informačného systému je umožniť preukázateľne a vierohodne identifikovať, merať, sledovať a obmedzovať riziko likvidity, riadiť a kontrolovať likviditu a pritom poskytovať včasné informácie vedeniu banky a zamestnancom.

Informačný systém zabezpečuje najmä:

- denné meranie rizika likvidity v určených časových pásmach,
- meranie rizika likvidity v hlavných menách a súhrnne vo všetkých menách,
- kontrolu súladu skutočného vývoja likvidity s príslušným scenárom,
- preverovanie dosiahnutých hodnôt ukazovateľov likvidity oproti interne určeným limitom,
- posúdenie trendov vo vývoji likvidity inštitúcie.

1.3.4 Držba likvidných aktív a problematika nadbytočnej likvidity

Problémom s likviditou môže banka predísť držbou dostatočného množstva likvidných aktív. Zvýšená likvidita je však spojená s určitými nákladmi. Napriek dodatočným nákladom je však držba likvidných aktív potrebná. Likvidná pozícia banky má viacero výhod: ²¹

- veritelia sú ubezpečení, že ide o bezpečnú inštitúciu schopnú plniť svoje záväzky,
- signalizuje trhu, že banka vykonáva svoju činnosť obozretne a je riadená správne,
- vďaka dostatočnej likvidite môžu byť všetky úverové záväzky splnené,
- banka môže predísť problémom, kvôli ktorým by bola nútená náhle odpredať časť svojich aktív,
- zabraňuje nadmerným nákladom, ktoré by banka musela vynaložiť na získanie chýbajúcich prostriedkov pôžičkami od iných komerčných bánk,
- zabraňuje nutnosti požičať si od centrálnej banky na doplnenie likvidity.

---

²¹ CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. Introduction to Banking. 3. vyd. New York : Pearson, 2022. 791 s. 978-1-292-24033-6, s. 379-380.

Nadbytočnú likviditu môžeme definovať ako peniaze v bankovom systéme, ktoré sú k dispozícii nad rámec minimálnych požadovaných rezerv určeným regulátorom. Ide o dodatočné zdroje likvidity, ktoré držia komerčné banky na bežnom účte vo svojej národnej centrálnej banke.

S týmto javom sa môžeme stretávať najmä od vtedy, ako kolaps Banky Lehman Brothers v roku 2008 spôsobil vzájomnú nedôveru medzi bankami, v dôsledku čoho si banky navzájom prestali požičiavať peniaze. Táto nedôvera spôsobila, že banky mali tendenciu spoliehať sa na centrálnu banku ako jediný spoľahlivý zdroj dodatočnej likvidity. Európska centrálna banka prešla na systém plného (neobmedzeného) uspokojovania likviditných potrieb bánk pri fixnej úrokovej sadzbe. Banky museli za požadovanú sumu poskytnúť zábezpeku. Veľa inštitúcií začalo likviditu hromadiť, nakoľko sa im zdalo výhodnejšie, ak požadovali viac likvidity, ako jej v skutočnosti potrebovali. Viedlo to k vzniku nadbytočnej likvidity v celom systéme.²² Objem nadbytočnej likvidity sa po roku 2008 určitú dobu ďalej zvyšoval, aj v dôsledku nákupu aktív a cieľných refinančných operácií ECB. Avšak od novembra 2022 môžeme sledovať odlišnú tendenciu, a to pokles stavu nadbytočnej likvidity. Hlavným dôvodom je postupné splácanie požičaných finančných prostriedkov komerčnými bankami.

Na Grafe č. 3 je zobrazený vývoj nadbytočnej likvidity v Eurozóne, prezentované sú aj kľúčové úrokové sadzby ECB a jednodňové trhové sadzby. Vyznačené udalosti, a to krach banky Lehman Brothers, začiatok programu nákupu aktív ECB (APP) a začiatok programu núdzového nákupu aktív pre prípad pandémie (PEPP) nám poskytujú kontext k pochopeniu vývoja likvidity. Všetky tieto udalosti mali značný vplyv na bankový sektor a tým aj na množstvo bankami držanej likvidity.

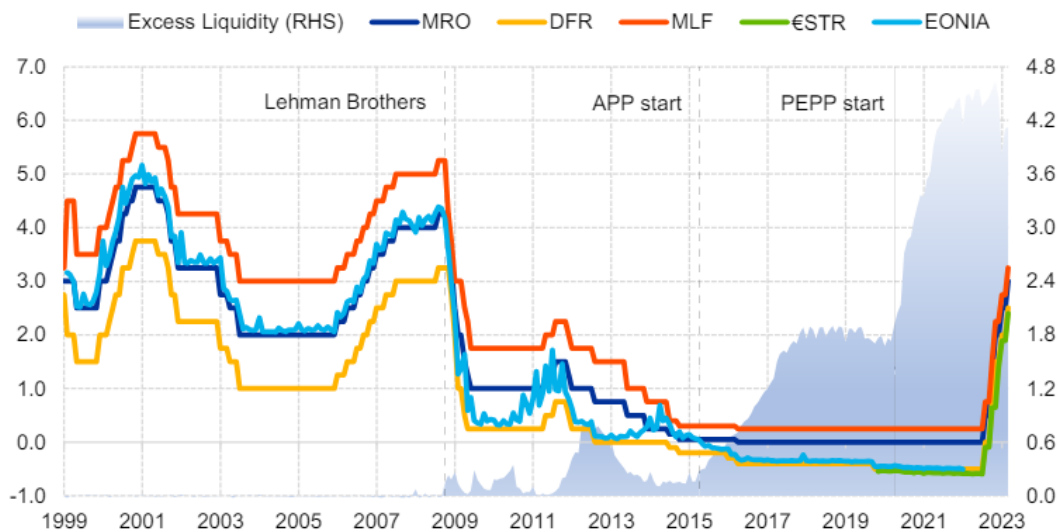
---

²² Európska centrálna banka. *Čo je to nadbytočná likvidita?* [elektronický zdroj]. 2017 (posledná aktualizácia 31. októbra 2023). Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/excess_liquidity.sk.html

Graf 3 - Kľúčové úrokové sadzby ECB, jednodňové trhové sadzby a prebytočná likvidita (ľavá os – percentá, pravá os – trilión EUR)

ECB key policy rates, overnight market rates and excess liquidity

(LHS: percentage; RHS: EUR trillion)

(zdroj: ECB: Excess liquidity in the euro area: developments and implications)

Ako môžeme pozorovať, nadbytočná likvidita sa začala vytvárať po roku 2008, pričom vidíme významnejší nárast v roku 2012, ktorý nasleduje postupný a miernejší pokles približne do začiatku roka 2015. Od roku 2015 sa úroveň nadbytočnej likvidity výrazne zvyšoval. Práve v januári 2015 bol ECB spustený rozšírený program nákupu aktív, ktorého cieľom bolo riešenie dlhodobu príliš nízkej inflácie v eurozóne. Dodatočné zdroje od centrálnej banky zvýšili množstvo likvidity komerčných bánk a tým aj nadbytočnú likviditu. Ďalší výrazný nárast vidíme po zavedení programu núdzového nákupu aktív pre prípad pandémie (PEPP). Ide o ďalšie neštandardné menovopolitické opatrenie ECB, ktoré bolo iniciované v marci 2020 s cieľom čeliť vážnym rizikám, ktoré pre transmisný mechanizmus menovej politiky a výhľad eurozóny predstavovala epidémia COVID-19. Od koncu roka 2022 môžeme sledovať postupný a miernejší pokles stavu nadbytočnej likvidity.

2. Ciele práce a použitá metodika

Primárnym cieľom práce je zadefinovanie rizika likvidity bánk, priblíženie jeho konkrétnych prejavov, vymedzenie regulačného rámca určeného na jeho zníženie, ako aj predstavenie interného procesu riadenia rizika likvidity komerčných bánk. Pre dosiahnutie hlavného cieľa sme si ako čiastkové ciele zvolili vymedzenie teoretického rámca danej problematiky, rozbor vývoja troch ukazovateľov likvidity za posledných 10 rokov a analýzu faktorov, ktoré ovplyvňovali tento vývoj. V prvej podkapitole analytickej časti si stručne predstavíme a porovnáme vybrané 4 inštitúcie, pozrieme sa na ich najdôležitejšie výsledky za rok 2022 (kvôli lepšej dostupnosti údajov sme sa zamerali na dáta z roku 2022, namiesto 2023). V druhej podkapitole sa budeme venovať analýze vybraných ukazovateľov likvidity v materských spoločnostiach 4 najväčších bánk na Slovensku. V práci sme použili dve metódy výskumu – analýzu a komparáciu hodnôt ukazovateľov.

Nakoľko sme v teoretickej časti vychádzali hlavne z dokumentu Basel III, pri analýze likvidity sa zameriame na vývoj ukazovateľov LCR a NSFR. Ide o pomerne „mladé“ ukazovatele, a keďže implementácia pravidiel nastavených v Basel III bola postupná, mnohé jurisdikcie prijali štandardy rôznym tempom. Analyzované finančné skupiny majú sídla v rôznych krajinách, a preto sa dostupnosť hodnôt za posledných 10 rokov líši. Požiadavky na vykazovanie zvyčajne stanovujú príslušné regulačné orgány konkrétnych krajín. Ako doplnkový ukazovateľ sme do analýzy zahrnuli aj pomer úverov k vkladom. Výsledky analýzy sme zobrazili v grafoch, aby boli údaje prezentované prehľadnejšie. Konkrétne hodnoty jednotlivých ukazovateľov, ako aj konkrétne hodnoty aktív, hospodárskych výsledkov a počtu klientov analyzovaných inštitúcií nájdete v prílohách na konci bakalárskej práce (tabuľky 3-8), v texte práce sme tieto tabuľky neuvádzali kvôli lepšej prehľadnosti.

Čo sa týka výberu konkrétnych inštitúcií, zamerali sme sa na materské spoločnosti 4 najväčších bánk pôsobiacich na Slovensku. Dáta o vývoji ukazovateľov LCR a NSFR boli obširnejšie a podrobnejšie uvedené v konsolidovaných výročných správach na úrovni finančných skupín, ako na lokálnej úrovni bánk. Preto sme sa pri analýze sústredili na konsolidované celky. Na analýzu sme použili dáta získané z výročných správ finančných skupín a z publikácií a štatistík odborných inštitúcií, ako sú ECB a BIS.

3. Výsledky práce a diskusia

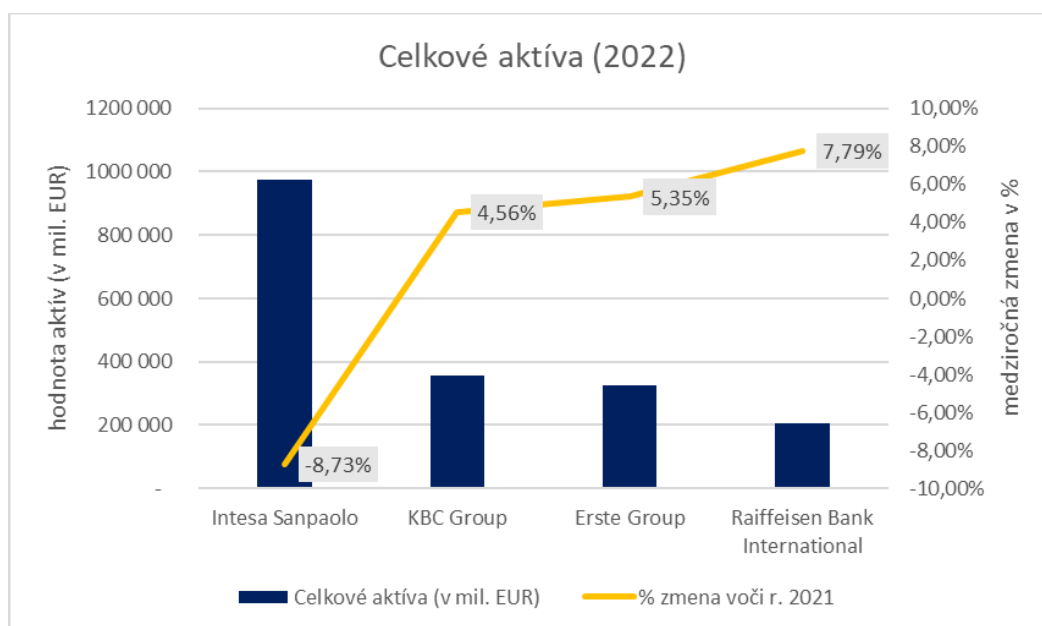
V prvej kapitole našej práce sme už priblížili konkrétne postupy, ktoré aplikujú komerčné banky pri riadení rizika likvidity. Teraz sa zameriame na analýzu stavu likvidity vo vybraných inštitúciách pomocou troch ukazovateľov likvidity. Pri skúmaní vývoja ukazovateľov za posledných 10 rokov načrtujeme faktory, ktoré mohli vyvolať konkrétne vývojové trendy a uvedieme si aj vplyvy, ktoré s veľkou pravdepodobnosťou ovplyvnia budúci vývoj.

3.1 Predstavenie analyzovaných finančných inštitúcií

Na začiatok si v krátkosti priblížime analyzované finančné inštitúcie. Pozrieme sa na celkové aktíva, hospodársky výsledok a počet klientov za rok 2022. Na analýzu použijeme údaje získané z konsolidovaných výročných správ finančných skupín. Analyzované inštitúcie sú Erste Group (Slovenská Sporiteľňa), Intesa Sanpaolo (Všeobecná úverová banka), Raiffeisen Group (Tatra banka) a KBC Group (ČSOB).

Pri analýze inštitúcií si ukážeme celkové aktíva, hospodárske výsledky a počet klientov za rok 2022, uvedieme si aj medziročnú zmenu v percentuálnych bodoch. Na základe celkových aktív je zo štvorice najväčšou Intesa Sanpaolo, s významným odstupom nasleduje KBC Group a Erste Group, a nakoniec Raiffeisen Bank International.

Graf 4 - Celkové aktíva analyzovaných inštitúcií za rok 2022

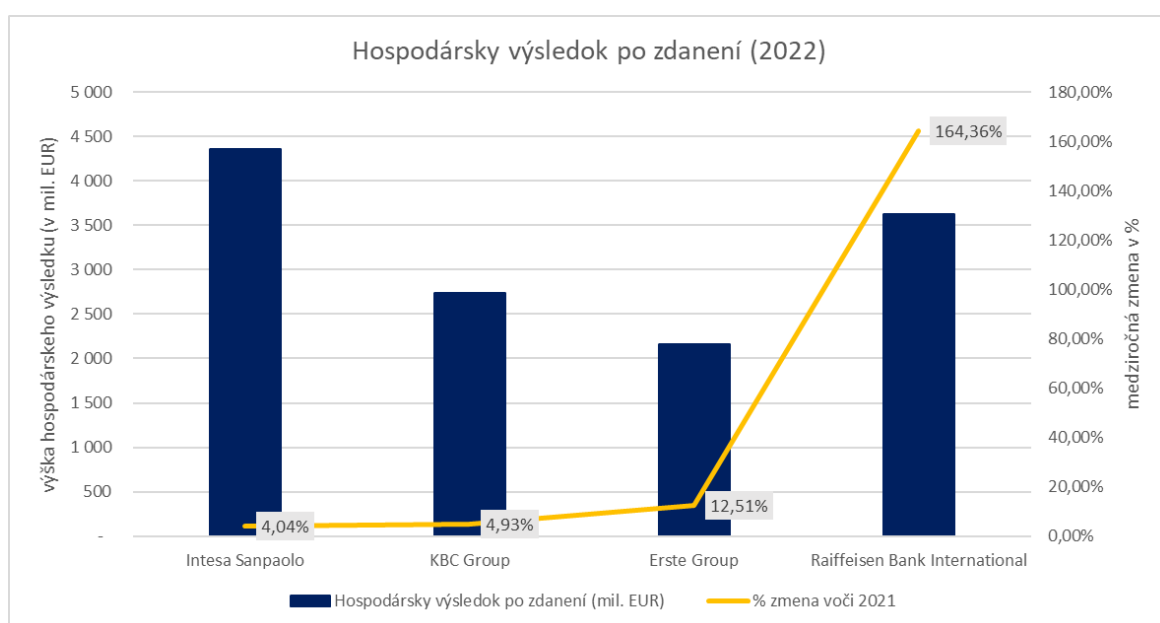

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

Na Grafe č. 4 vidíme hodnotu celkových aktív analyzovaných finančných skupín. Ako vidíme, 3 inštitúcie zaznamenali nárast aktív za rok 2022 oproti roku 2021. Hodnota celkových aktív sa znížila iba v prípade skupiny Intesa.

Rok 2022 bol pre bankový sektor vo všeobecnosti ziskový, za čím stálo najmä zvyšovanie úrokových sadzieb ECB, ktoré ovplyvnilo aj samotný sektor komerčných bánk. Banky zvyšovali úroky na ponúkaných úveroch, zatiaľ čo úročenie vkladov sa významne nezmenilo.

Graf 5 - Hospodárske výsledky analyzovaných inštitúcií za rok 2022

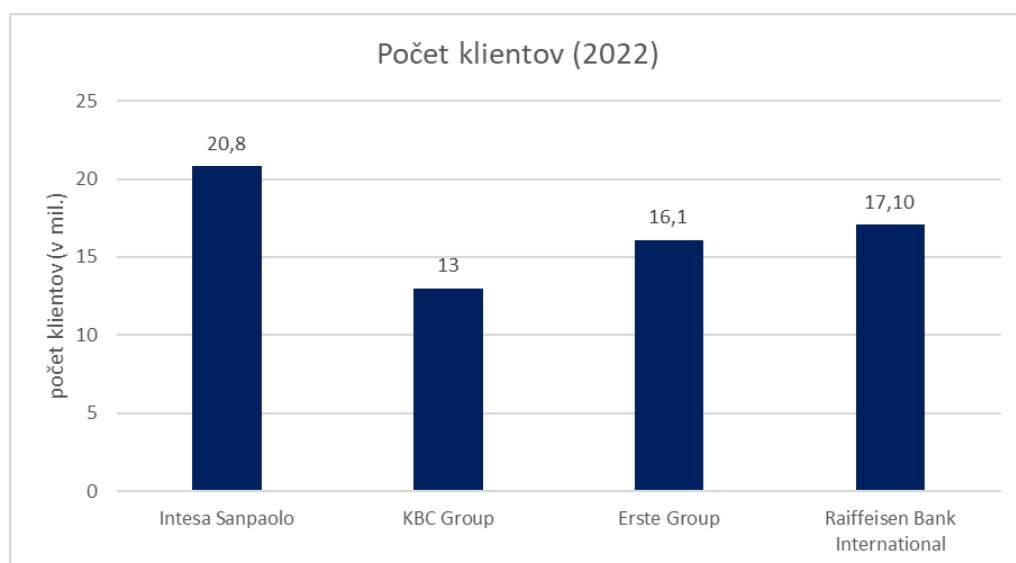

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

Na Grafe č. 5 sú zobrazené hospodárske výsledky za rok 2022. Lídrom v tomto aspekte je opäť Intesa Sanpaolo s čistým hospodárskym výsledkom 4354 miliónov eur. Veľmi významný nárast zisku dosiahla RBI, ktorej hospodársky výsledok po zdanení sa medziročne zvýšil až o 164,36%. Stojí za tým aj príjem z predaja bulharskej dcérskej spoločnosti, zvýšené príjmy z výmeny cudzej meny v dôsledku prudkého zhodnotenia ruského rubla v marci 2022 a nárast čistých úrokových výnosov o 52%, ako to uvádzajú vo výročnej správe.

Na Grafe č.6 vidíme celkový počet klientov finančných skupín za rok 2022. Môžeme konštatovať, že všetky 4 inštitúcie majú silné postavenie v sektore.

Graf 6 - Počet klientov analyzovaných inštitúcií za rok 2022

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

Najvyšší počet klientov, približne 20,8 milióna má Intesa, čo predstavuje významnú klientskú základňu. S miernym odstupom nasledujú Skupiny Erste, RBI a KBC. V súhrne tieto údaje odrážajú dosah a rozsah klientskej základne jednotlivých bánk, pričom zdôrazňujú rozsah ich prítomnosti na trhu a počet fyzických a právnických osôb, ako aj iných subjektov, ktorým poskytujú služby.

3.2 Analýza likvidity finančných inštitúcií

Pri analýze likvidity si priblížime ukazovatele LCR, NSFR a pomer úverov k vkladom. V prípade ukazovateľov LCR a NSFR sme pri niektorých inštitúciách narazili na nedostupnosť údajov, nakoľko ide o pomerne mladé ukazovatele a vo výročných správach sa nie vždy uvádzali konkrétne hodnoty, iba informácia o tom, že spĺňajú požiadavky regulátora.

3.2.1 Ukazovateľ LCR

Ako môžeme vidieť na Grafe č. 7, za posledných 10 rokov všetky analyzované finančné skupiny spĺňali regulatívne minimum ukazovateľa vo výške 100%. (Skupina Intesa zverejňuje konkrétne hodnoty až od roku 2017). Výška LCR sa v prípade všetkých inštitúcií vyvíjala podobne, aj keď v určitých rokoch môžeme sledovať odlišný vývoj stavu likvidity, na čo môže vplývať rozdielna interná politika riadenia likvidity inštitúcií. Nárast hodnoty ukazovateľa je postupný s miernejšími medziročnými výkyvmi. Tento nárast môžeme vysvetliť tým, že požiadavky na minimálnu výšku LCR sa navyšovali postupne. Basel III stanovil minimálnu požadovanú výšku LCR v roku 2017 na 80%, v roku 2018 na

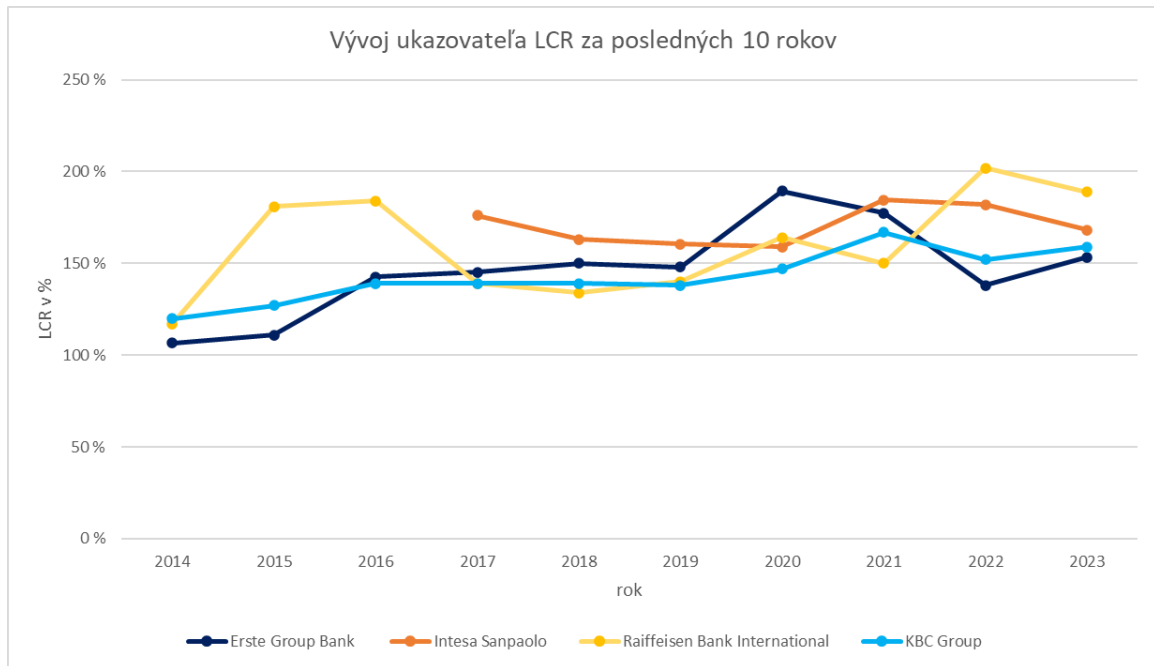
90%, a od roku 2019 má ukazovateľ dosahovať hodnotu aspoň 100%. Výraznejší nárast ukazovateľa môžeme vidieť u skupiny RBI v roku 2015. Vo výročnej správe uvádzajú, že nárast bol ovplyvnený aktivitami v oblasti financovania, ktoré boli uskutočnené v rámci prípravy na splácanie veľkoobchodného financovania v prvom polroku 2016, ďalším dôvodom bolo krátkodobé umiestnenie vkladov od Zuno banky. V roku 2016 sa ukazovateľ medziročne mierne zvýšil v dôsledku plnenia cieľov transformačného programu a stratégie udržiavania vyššej likvidity počas plánovanej reštrukturalizácie skupiny. Taktiež sa znížili čisté odlevy likvidity kvôli neplánovane vyšším objemom vkladov klientov a neplánovane zníženým objemom poskytnutých úverov. Naopak, v roku 2017 sa u skupiny znížila hodnota ukazovateľa o viac ako 40%. Zníženie likvidity bolo plánované, dôvodom bolo zahrnutie Raiffeisen Zentralbank Österreich (RZB AG) do podnikania RBI a ciele zníženie nadbytočnej likvidity.

Po roku 2019 vidíme významnejší nárast LCR u každej z analyzovaných skupín. Tento jav bol do určitej miery ovplyvnený aj napätou ekonomickou situáciou, ktorú vyvolala pandémia Covid19. V dôsledku zhoršenia hospodárskej situácie a nárastu potreby úverovania centrálna banka pristupovali k expanzívnej monetárnej politike a uľahčovali prístup komerčných bánk k dodatočnej likvidite. Celá situácia mala na komerčné banky dvojaký vplyv – jednak poskytovali úvery v zvýšenej miere, čo mohlo vplyvať negatívne na ich pozíciu likvidity, ale na druhej strane mali jednoduchší prístup k likvidným zdrojom od centrálnych bánk. Na správanie bánk mal vplyv aj neistý vývoj hospodárstva spôsobený opatreniami cieľovými na zamedzenie šírenia nákazy, a to mohlo taktiež viesť k tendencii hromadiť likviditu. Nadmerná likvidita totiž pomáha znižovať volatilitu ziskov bánk a náchylnosť k bankrotu.²³

---

²³ EUROPEAN ECONOMY. Banks, Regulation, and the Real Sector. *Banking and Covid* [elektronický zdroj]. Associazione Centro Studi Luca d'Agliano: EUROPEAN ECONOMY, 1/2021. Dostupné na: https://european-economy.eu/wp-content/uploads/2021/05/EE_1.2021.pdf

Graf 7 - Vývoj hodnoty LCR za posledných 10 rokov

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

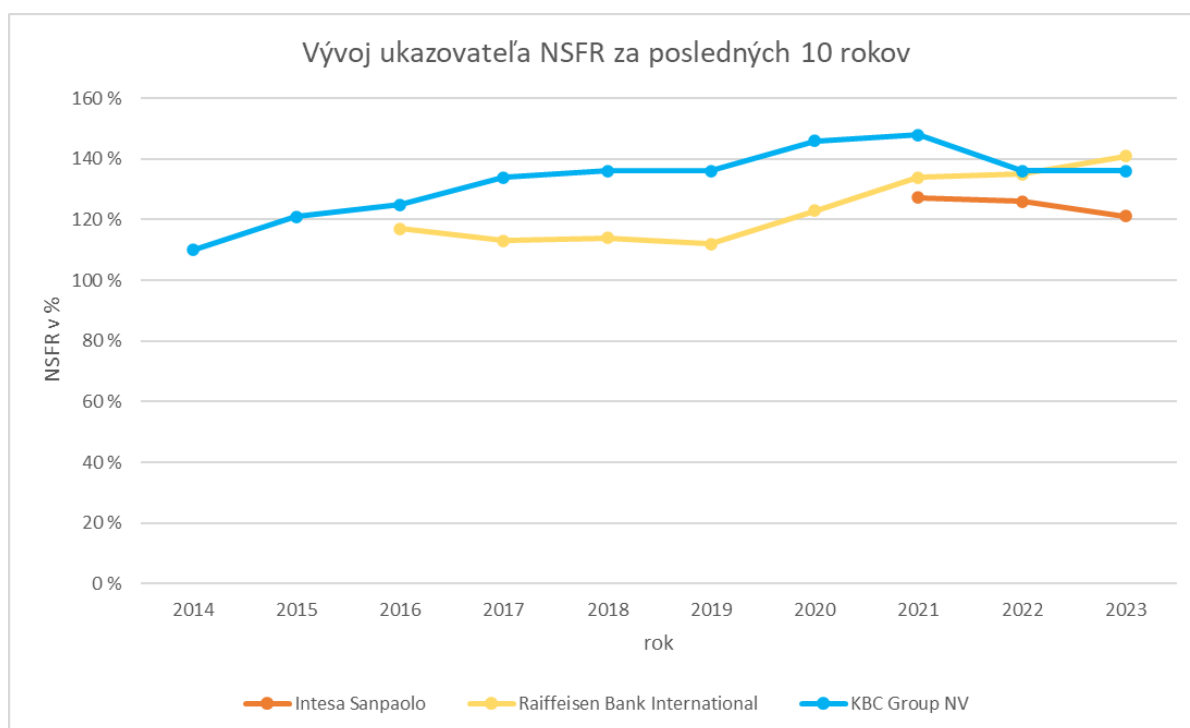
Za rok 2023 sa úroveň LCR u každej analyzovanej bankovej skupiny pohybuje v intervale 150-200%. Z týchto údajov nám vyplýva, že sú analyzované inštitúcie dostatočne likvidné a držia značnú mieru nadbytočnej likvidity. Potenciálnou hrozbou môže byť navýšenie požadovaných minimálnych rezerv (MRR) ECB, ktoré avizovali niektorí členovia inštitúcie. Finančné prostriedky zaúčtované na splnenie MRR nemožno použiť na splnenie požiadaviek LCR, čo znamená, že ich zvýšenie by malo jednoznačne negatívny vplyv na ukazovatele krytia likvidity bánk.²⁴ Na likviditu majú významný vplyv aj ďalšie opatrenia ECB, ako napríklad program dlhodobjšieho financovania TLTRO. Banky sa v posledných rokoch pri financovaní v značnej miere spoliehali na ECB, aj práve kvôli atraktívnym podmienkam programu TLTRO-III. Tento program poskytol bankám na svojom vrchole financovanie v objeme približne 2,3 bil. eur, pričom splatnosť programu je stanovená na koniec roka 2024. Splácanie TLTRO s veľkou pravdepodobnosťou spôsobí pokles hodnoty LCR.

²⁴KOSONEN, Suvi. *How the ECB's new operational framework could impact bank liquidity and funding.* [elektronický zdroj]. ING. 2024. Dostupné na: <https://think.ing.com/articles/how-the-ecbs-new-operational-framework-could-impact-bank-liquidity-and-funding/>

3.2.2 Ukazovateľ NSFR

NSFR sa implementuje ako minimálny štandard likvidity až od roku 2018, a keďže jednotlivé inštitúcie pristupujú k zverejňovaniu konkrétnych hodnôt odlišne, údajová základňa je pre hlbšiu analýzu nedostatočná. Skupina Erste vo výročných správach uvádza iba fakt, že spĺňa požiadavky na výšku NSFR, konkrétne hodnoty ukazovateľa avšak neuvádza. Intesa Sanpaolo pristúpila k zverejňovaniu ukazovateľa až od roku 2021. RBI a KBC mali lepšiu dostupnosť údajov. Nižšie uvádzame graf zobrazujúci vývoj NSFR, ktorý sme zostavili z dostupných dát.

Graf 8 - Vývoj hodnoty NSFR za posledných 10 rokov

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

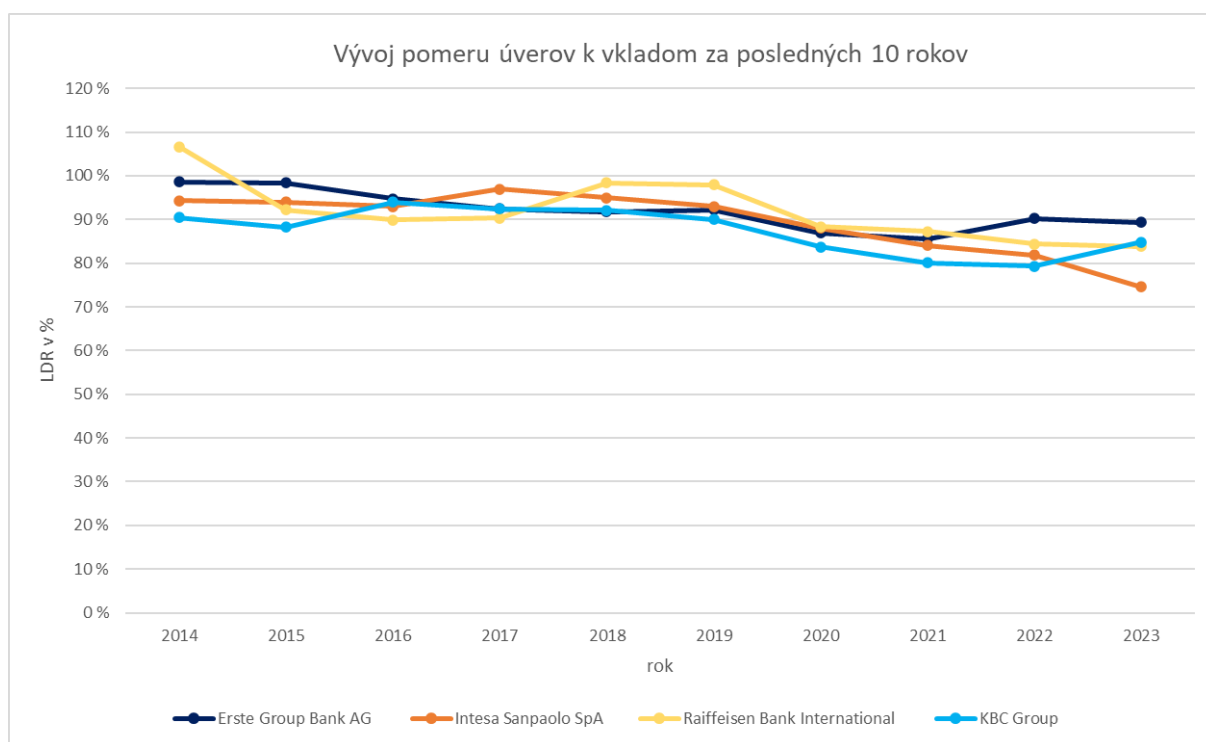
Hlbšia analýza a podrobné porovnanie medzi jednotlivými skupinami nie je možná, ale môžeme konštatovať, že tak ako pri LCR, aj pri NSFR skupiny prevyšujú regulatívne minimum, čo znamená, že majú dostatočné množstvo dlhodobých a stabilných zdrojov na financovanie svojej činnosti. Pri skupine KBC sa podiel stabilných zdrojov financovania postupne zvyšoval, v roku 2021 dosiahol úroveň 148%, následne môžeme vidieť pokles hodnoty na 136% v roku 2022, a na tejto úrovni zostal nezmenený aj v roku 2023. Nárast a následný pokles ukazovateľa bol spôsobený tým, že sa KBC zúčastnila na cieľnom dlhodobom refinancovaní (TLTRO) v rokoch 2020 a 2021 za 24,5 mld. Eur, čím ďalej podporila svoje hodnoty LCR a NSFR. V roku 2022 skupina uskutočnila prvú

čiasťočnú splátku, čo sa prejavilo v poklese oboch ukazovateľov. U RBI môžeme sledovať porovnateľný vývoj. NSFR sa za posledných 5 rokov zvyšoval, v roku 2023 dosiahol úroveň 141%. Pri ukazovateli NSFR nevidíme významnejšie výkyvy vo vývoji za posledné roky, vo všeobecnosti môžeme sledovať silný a stúpajúci trend s občasnými fluktuáciami. Tieto výkyvy môžu byť ovplyvnené rôznymi faktormi, ako sú zmeny trhových podmienok, regulačné požiadavky a obchodná stratégia banky.

3.2.3 Pomer úverov k vkladom

Na Grafe 9 môžeme sledovať vývoj ukazovateľa LDR za analyzované finančné inštitúcie. V niektorých bankách dochádzalo k miernejším výkyvom a v iných sa prejavovali konzistentnejšie trendy. Medzi faktory ovplyvňujúce tieto trendy mohli patriť zmeny v úverových a vkladových aktivitách, zmeny trhových podmienok, regulačné požiadavky a strategické rozhodnutia bánk. Vývoj hospodárstva krajiny vo výraznej miere ovplyvňuje dosahované hodnoty LDR. Ekonomické podmienky, napríklad zvýšenie nezamestnanosti alebo inflácie môžu výrazne ovplyvniť objem prílevu vkladov. Na druhej strane, úrokové sadzby nastavené centrálnou bankou majú značný vplyv na dopyt po úveroch. Existuje teda mnoho externých faktorov pôsobiacich na pomer úverov k vkladom.

Graf 9 - Vývoj hodnoty LDR za posledných 10 rokov

(Zdroj: vlastné spracovanie údajov z výročných správ finančných skupín)

Hodnoty ukazovateľa sa vo všeobecnosti pohybujú v podobných rozmedziach. Počas posledných 10 rokov nevidíme žiadny výraznejší výkyv vo vývoji, LDR sa mierne znížilo a dosahuje pomer označovaný ako optimálny. Zaujímavá je výška ukazovateľa skupiny RBI v roku 2014, kedy pomer úverov k vkladom dosiahol 106,7%. RBI teda v danom roku poskytla úvery svojim klientom vo vyššej hodnote, ako prijala vklady. Následne sa hodnota LDR znížila na 92,2% a v ďalších rokoch už neprekročila hranicu 100%. Okrem vyššie spomínaných externých faktorov na úvery a vklady vplýva aj množstvo interných faktorov, ktoré súvisia s obchodnou stratégiou a dlhodobými i krátkodobými cieľmi samotnej inštitúcie. Banky pri plánovaní zohľadňujú okrem iného aj stratégiu riadenia rizík, a na základe toho stanovujú cieľové hodnoty pomeru úverov a vkladov. Do úvahy berú aj plánované budúce objemy obchodov a možnosti zvyšovania objemu vkladov. Významnejší pokles ukazovateľa môžeme sledovať u skupiny Intesa, v roku 2023 dosahovala hodnotu LDR 74,55%, čo predstavuje medziročné zníženie o vyše 7%. Vo výročnej správe neuvádzajú konkrétne dôvody tejto zmeny, ale v reportovaných výsledkoch môžeme vidieť, že kým vklady od klientov sa medziročne zvýšili o 5,6%, poskytované úvery sa znížili o 3,9%.

Môžeme konštatovať, že všetky 4 finančné skupiny dosahujú úroveň pomeru úverov k vkladom označovanú ako optimálna. Znamená to, že na základe ukazovateľa LDR držia dostatočnú likviditu popri dosahovaní adekvátneho zisku z poskytnutých úverov.

Záver

Pre finančné inštitúcie, ako sú komerčné banky, je problematika rizika likvidity kľúčová. Podnikanie s prevažne cudzími zdrojmi so sebou prináša viacero ohrození, ako aj riziko toho, že banka nebude mať k dispozícii dostatok likvidných prostriedkov na úhradu splatných záväzkov. Kvôli tomu je nesmierne dôležité, aby sa riadeniu likvidity venovala náležitá pozornosť, a to tak z pohľadu regulačných orgánov ako aj z pohľadu samotného vedenia inštitúcie.

Hlavným cieľom našej práce bolo priblíženie procesu riadenia rizika likvidity komerčných bánk a analýza rizika likvidity. V prvej kapitole sme sa oboznámili s teoretickým rámcom týkajúcim sa danej oblasti, vymedzili sme si základné pojmy v súvislosti s likviditou a rizikom likvidity, predstavili základný regulačný rámec a interné procesy riadenia likvidity aplikované v komerčných bankách. Venovali sme sa aj problematike nadbytočnej likvidity, ktorá je v súčasnosti veľmi aktuálnou témou. V druhej kapitole sme vymedzili základné ciele a metodiku práce. Tretia kapitola bola venovaná samotnej analýze rizika likvidity v štyroch významných európskych finančných skupinách. Pri analýze sme vymedzili faktory, ktoré ovplyvňovali vývoj likvidity skúmaných inštitúcií a taktiež načrtli možný budúci vývoj stavu likvidity.

Výsledky práce nám naznačujú, že všetky štyri finančné skupiny držia dostatočné množstvo likvidných prostriedkov a dokonca v značnej miere prevyšujú regulátorom stanovené minimálne požiadavky na likviditu. Nadbytočná likvidita je síce pozitívnym javom z pohľadu rizika likvidity, ale môže viesť aj k neefektívnosti banky tvoriť adekvátny zisk pre akcionárov a brzdiť tým rozvoj inštitúcie. Preto je dôležité nastaviť optimálny pomer likvidných aktív, neustále ho monitorovať, prehodnocovať a prispôbovať nielen externým faktorom vplyvujúcim na činnosť bánk, ale aj interným vplyvom a strategickým cieľom inštitúcie. Pri analýze sme poukázali na rôzne aspekty, ktoré ovplyvňovali vývoj likvidity daných finančných skupín, a môžeme skonštatovať, že týchto faktorov je pomerne veľa a sú rôzne. Práve kvôli tomu je nevyhnutná aj flexibilita z pohľadu regulátora, ktorý by mal sledovať a posudzovať primeranosť stanovených minimálnych požiadaviek likvidity a adekvátne ich prispôbovať.

Zoznam použitej literatúry

BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. *Basel III: the net stable funding ratio* [elektronický zdroj]. BIS, 2014. 13 s. ISBN 978-92-9131-960-2. Dostupné na: Basel III: the net stable funding ratio (bis.org)

BAZILEJSKÝ VÝBOR NA DOHLAD NAD BANKAMI. 2010. *Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems*. [elektronický zdroj]. BIS, 2010. 77 s. ISBN web: 92-9197-859-0. Dostupné na: bcbs189.pdf (bis.org)

CASU, Barbara – GIRARDONE, Claudia – MOLYNEUX, Philip. *Introduction to Banking*. 3. vyd. New York : Pearson, 2022. 791 s. ISBN 978-1-292-24033-6.

CIPRA, Tomáš. *Riziko ve financích a pojišťovníctví: Basel III a Solvency II*, 1. vyd., Praha: Ekopress, 2015. 515 s. ISBN 978-80-87865-24-8.

ECB. *Čo je to nadbytočná likvidita?* [elektronický zdroj]. 2017 (posledná aktualizácia 31. októbra 2023). Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/excess_liquidity.sk.html

ECB. *Excess liquidity in the euro area: developments and implications* [elektronický zdroj]. 2023. Dostupné na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/747831/IPOL_STU\(2023\)747831_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/747831/IPOL_STU(2023)747831_EN.pdf)

EUROPEAN ECONOMY. Banks, Regulation, and the Real Sector. *Banking and Covid* [elektronický zdroj]. Associazione Centro Studi Luca d'Agliano: EUROPEAN ECONOMY, 1/2021. Dostupné na: https://european-economy.eu/wp-content/uploads/2021/05/EE_1.2021.pdf

HEMPEL, George H. - SIMONSON, Donald G. *Bank Management*. 5. vyd. New York: John Wiley & Sons, 2008. 704 s. ISBN: 978-0-471-16960-4.

HORVÁTOVÁ, Eva. *Bankovníctvo*. 1. vyd. Žilina: GEORG, 2009. 318 s. ISBN 978-80-89401-03-1.

HORVÁTOVÁ, Eva. *Ekonomika a riadenie bánk*, [elektronický zdroj] 120 s. Dostupné na: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2015/MPF_EARB/um/INOVACE__II_HORVATOVA_EKONOMIKA_A_RIZENI_BANK2.pdf

HORVÁTOVÁ, E. 2007: *Operácie komerčných bánk*. 1. časť. Bratislava: Ekonóm, 2007. 160 s. ISBN 978-80-225-2386-8.

KOSONEN, Suvi. *How the ECB's new operational framework could impact bank liquidity and funding*. [elektronický zdroj]. ING. 2024. Dostupné na: <https://think.ing.com/articles/how-the-ecbs-new-operational-framework-could-impact-bank-liquidity-and-funding/>

JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2000. 635 s. ISBN 80-7169-579-3.

KRČMÁR, Matej. *Regulácia finančného trhu: Manažment likvidity v kontexte novej európskej regulácie* [elektronický zdroj]. Národná banka Slovenska, 9/2013, roč. 21. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2013/09-2013/04_biatec13-09_krcmar.pdf

MEDVEĎ, Jozef a kol. *Banky : história, teória a prax*. 2. vyd. Bratislava: Sprint 2, 2013. 649 s. ISBN 978-80-89393-84-8.

SIVÁK, Rudolf – GOLHA, Peter. *Regulácia a riadenie rizík v bankách v období rastúcej konkurencie z mimo bankového sektora* [elektronický zdroj]. Ekonomické rozhľady, 3/2020, roč. 49. 249 s. Dostupné na: https://euba.sk/www_write/files/SK/ekonomicke-rozhlady/2020/er3_2020_sivak_golha_fulltext.pdf

SNOPKOVÁ, Andrea – ONDRUŠKA, Tomáš – BROKEŠOVÁ, Zuzana. *Riadenie rizík a poisťovníctvo*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR , 2022. 395 s. ISBN 978-80-7676-402-6.

SVITEK, Martin. *Funkcie bankového kapitálu* [elektronický zdroj]. NBS: BIATEC, 5/2001, roč. 9. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/biatec/svitek.pdf

TKÁČOVÁ, Daniela a kol. *Finančné trhy a bankovníctvo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 310 s. ISBN 978-80-7552-528-4.

Opatrenie NBS č. 9/2018: 2018, dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_legislativa/_vestnik/opat9-2018.pdf

Výročné správy finančných skupín: Erste Group, Intesa Sanpaolo, KBC Group, RBI.

Prílohy

Tabuľka 1 - Hodnota ukazovateľa LCR v Európe a v USA	48
Tabuľka 2 - Hodnota ukazovateľa NSFR v Európe a v USA.....	48
Tabuľka 3 - Celkové aktíva analyzovaných finančných skupín (2022)	48
Tabuľka 4 - Čistý hospodársky výsledok analyzovaných finančných skupín (2022)	48
Tabuľka 5 - Počet klientov analyzovaných finančných skupín (2022)	49
Tabuľka 6 - Vývoj LCR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov.....	49
Tabuľka 7 - Vývoj NSFR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov	49
Tabuľka 8 - Vývoj LDR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov	49

Tabuľka 1 - Hodnota ukazovateľa LCR v Európe a v USA

rok	2012 Q4	2013 Q2	2013 Q4	2014 Q2	2014 Q4	2015 Q2	2015 Q4	2016 Q2	2016 Q4	2017 Q2	2017 Q4	2018 Q2	2018 Q4	2019 Q2	2019 Q4	2020 Q2	2020 Q4	2021 Q2	2021 Q4	2022 Q2	2022 Q4
EU	106,87 %	100,5 %	107,51 %	112,6 %	124,45 %	121 %	129,37 %	130,77 %	131,76 %	135,73 %	137,8 %	135,8 %	140,96 %	139,62 %	142,35 %	158,09 %	161,05 %	178,11 %	175,01 %	152,29 %	150 %
USA	106,64 %	111,14 %	114,45 %	121,34 %	125,04 %	118,33 %	121,16 %	125,28 %	122,68 %	127,89 %	124,43 %	122,58 %	122,91 %	121,66 %	120,31 %	128,6 %	125,2 %	118,72 %	119,94 %	120,4 %	121,78 %

Tabuľka 2 - Hodnota ukazovateľa NSFR v Európe a v USA

rok	2012 Q4	2013 Q2	2013 Q4	2014 Q2	2014 Q4	2015 Q2	2015 Q4	2016 Q2	2016 Q4	2017 Q2	2017 Q4	2018 Q2	2018 Q4	2019 Q2	2019 Q4	2020 Q2	2020 Q4	2021 Q2	2021 Q4	2022 Q2	2022 Q4
EU	96,86 %	98,51 %	101 %	101,69 %	101,68 %	102,81 %	105,46 %	106,47 %	108,75 %	110,61 %	111,13 %	110,63 %	112,12 %	110,51 %	111,43 %	111,43 %	119,33 %	120,18 %	121,42 %	120,16 %	119,84 %
USA	93,09 %	91,01 %	100,5 %	101,25 %	112,13 %	110,97 %	113,71 %	113,9 %	113,74 %	112,95 %	113,66 %	111,61 %	115,02 %	113,55 %	114,19 %	114,19 %	128,44 %	134,41 %	134,86 %	127,11 %	131,65 %

Tabuľka 3 - Celkové aktíva analyzovaných finančných skupín (2022)

Finančná skupina	Celkové aktíva (v mil. EUR)	medziročná zmena
Erste Group	323 865	5,35%
Intesa Sanpaolo	975 683	-8,73%
Raiffeisen Bank International	207 057	7,79%
KBC Group	355 872	4,56%

Tabuľka 4 - Čistý hospodársky výsledok analyzovaných finančných skupín (2022)

Finančná skupina	Hospodársky výsledok po zdanení (mil. EUR)	medziročná zmena
Erste Group	2 164	12,51%
Intesa Sanpaolo	4 354	4,04%
Raiffeisen Bank International	3 627	164,36%
KBC Group	2 743	4,93%

Tabuľka 5 - Počet klientov analyzovaných finančných skupín (2022)

Finančná skupina	Počet klientov (mil.)
Erste Group	16,1
Intesa Sanpaolo	20,8
Raiffeisen Bank International	17,10
KBC Group	13,

Tabuľka 6 - Vývoj LCR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov

Finančné skupiny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Erste Group Bank	106,6 %	111 %	142,6 %	145,2 %	150,1 %	148 %	189,3 %	177,3 %	138 %	153,4 %
Intesa Sanpaolo				176 %	163 %	160,6 %	159,1 %	184,5 %	181,9 %	168,1 %
Raiffeisen Bank International	117 %	181 %	184 %	139 %	134 %	140 %	164 %	150 %	202 %	189 %
KBC Group	120 %	127 %	139 %	139 %	139 %	138 %	147 %	167 %	152 %	159 %

Tabuľka 7 - Vývoj NSFR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov

Finančné skupiny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Intesa Sanpaolo								127,3 %	126 %	121,1 %
Raiffeisen Bank International			117 %	113 %	114 %	112 %	123 %	134 %	135 %	141 %
KBC Group NV	110 %	121 %	125 %	134 %	136 %	136 %	146 %	148 %	136 %	136 %

Tabuľka 8 - Vývoj LDR u analyzovaných finančných skupinách za posledných 10 rokov

Finančné skupiny	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Erste Group Bank AG	98,6 %	98,4 %	94,7 %	92,4 %	91,8 %	92,2 %	86,9 %	85,6 %	90,2 %	89,3 %
Intesa Sanpaolo SpA	94,3 %	94 %	93 %	97 %	95 %	93 %	88 %	84 %	81,9 %	74,55 %
Raiffeisen Bank International	106,7 %	92,2 %	89,9 %	90,3 %	98,4 %	97,9 %	88,4 %	87,2 %	84,4 %	83,8 %
KBC Group	90,4 %	88,19 %	93,97 %	92,47 %	92,11 %	89,97 %	83,77 %	80,07 %	79,34 %	84,84 %